ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE VOSKENSLAAN EN SCHOONMEERSSTRAAT TE GENT – CAMPUS SCHOONMEERSEN (PROV. OOST-VLAANDEREN)

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 1462

Rapport opgemaakt door: Tine Van denhaute

Februari 2021

Dossiernr.: 29617.R.01 (intern)

OE-nr.: 2021A226

Derbystraat 51

9051 Gent

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Voskenslaan en Schoonmeersstraat te Gent (prov. Oost-Vlaanderen)

Auteur

Tine Van denhaute

Projectnummer

- 29617 (intern)
- 2021A226 (Agentschap Onroerend Erfgoed: bureaustudie)

Plaats en datum

Gent, februari 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1462

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	14/1/2021	Interne draft
v1	2/2/2021	Externe draft / definitieve versie
v2	8/2/2021	Definitieve versie

Projectteam	
Functie	*Naam*
Projectleider	Tine Van denhaute
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
Business Unit Manager	Toon Moeskops
General Director	Patrick Hambach

1 INHOUD

1 Inleiding.....7
1 Inleiding..... 6
1.1 Thesaurus..... 6
1.2 Administratieve gegevens..... 6
1.3 Doel van het onderzoek..... 6
1.4 Aanleiding van het onderzoek..... 7
1.5 Afbakening onderzoeksgebied..... 7
1.6 Onderzoeksstrategie..... 10
2 Aard van de bedreiging..... 10
2.1 Huidige situatie..... 10
2.2 Toekomstige situatie..... 12
3 Assessmentrapport: landschappelijke analyse..... 15
3.1 Topografische situering..... 15
3.2 Bodemkundige situering..... 20
4 Assessmentrapport: archeologische voorkennis..... 25
4.1 Geschiedkundige situering..... 25
4.2 Inventarissen onroerend erfgoed..... 27
4.3 Cartografische Bronnen..... 33
4.4 Recente landschapsveranderingen..... 37
5 Besluit..... 39
5.1 Interpretatie en datering..... 39
5.2 Inschatting potentieel tot kennisvermeerdering..... 40
5.3 Samenvatting..... 41
6 Kwaliteitscontrole en ondertekening..... 42
7 Bibliografie..... 43

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021) 8
Figuur 2: Het studiegebied weergegeven op de kadasterkaart (CadGis 2021) 9
Figuur 3: Het studiegebied weergegeven op de meest recente orthofoto (ABO nv 2021) 10
Figuur 4: Kaart van campus Schoonmeerssen (Hogeschool Gent 2021) 11
Figuur 5: Zich op gebouw B vanaf de zuidoostelijke hoek (Hogeschool Gent 2021) 11
Figuur 6: Zicht op het sanitair blok (rechts) en de fietsenstalling (links) in de zuidoostelijke hoek (Hogeschool Gent 2021) 12
Figuur 7: Rioleringsplan (bestaande toestand) bij gebouw B (Initiatiefnemer 2021) 13
Figuur 8: Rioleringsplan voor de toekomstige situatie bij gebouw B (Initiatiefnemer 2021) 14
Figuur 9: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021) 15
Figuur 10: Het studiegebied weergegeven op een hoogtemodel (DTM 1m) (Geopunt 2021) 16
Figuur 11: De grondmechanische kaart voor de regio Gent-Sint-Pieters (Geopunt 2021) 17
Figuur 12: Weergave van de genomen hoogteprofielen binnen het studiegebied (Geopunt 2021) ... 18
Figuur 13: Hoogteprofiel noord-zuid (Geopunt 2021) 18
Figuur 14: Hoogteprofiel west-oost (Geopunt 2021) 19
Figuur 15: Skyview met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021) 19
Figuur 16: Het studiegebied weergegeven op de bodemkaart (Geopunt 2021) 20
Figuur 17: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021) 21
Figuur 18: Quartairgeologische sequentie ter hoogte van het studiegebied (Geopunt 2021) 22
Figuur 19: Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021) 23
Figuur 20: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021) 24
Figuur 21: Tabel met geraadpleegde bronnen 25
Figuur 22: Bouwkundig en landschappelijk erfgoed in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021) 27
Figuur 23: Lijst van het bouwkundig erfgoed in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021) 28
Figuur 24: Beschermde monumenten en stadsgezichten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021) 28
Figuur 25: lijst van de beschermde monumenten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2020) 28
Figuur 26: Meldingen in de CAI in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021) 29
Figuur 27: Overzichtstabel CAI in de nabije omgeving 30
Figuur 28: Archeologienota's en nota's waarvan akte genomen werd binnen een straal van 500m rond het studiegebied (Geoportaal 2021) 31
Figuur 29: Het studiegebied aangeduid op de Villaretkaart (Geopunt 2021) 33
Figuur 30: Het studiegebied aangeduid op de Ferrariskaart (Geopunt 2021) 34
Figuur 31: Het studiegebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt 2021) 35
Figuur 32: Vandermaelenkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021) 36
Figuur 33: Het studiegebied aangeduid op een orthofoto uit 1971 (Geopunt 2021) 37
Figuur 34: Het studiegebied aangeduid op een orthofoto uit 1979-1990 (Geopunt 2021) 38
Figuur 35: Het studiegebied aangeduid op de meest recente orthofoto (Geopunt 2021) 39

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Gent, Voskenslaan, Schoonmeersstraat

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2021A226
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
- straat + nr.:	Schoonmeersstraat 54
- postcode :	9000
- fusiegemeente :	Gent
- land :	België
Lambertcoördinaten x/y (EPSG:31370)	N: 103225,4819/191536,8623 Z: 103176,5424/191354,1955 W: 103322,0940/191449,7753 O: 103118,1716/191459,2535
Kadaster	
- Gemeente :	Gent
- Afdeling :	9
- Sectie :	I
- Percelen :	412L (gedeeltelijk)
Onderzoekstermijn	Februari 2021
Thesaurus	Bureauonderzoek, Gent, Voskenslaan, Schoonmeersstraat

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in welke mate het archeologisch archief bedreigd wordt door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek; in situ bewaring of vrijgave van het terrein.

1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de aanpassing en gedeeltelijke vernieuwing van de riolering binnen het studiegebied.

De oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft overschrijdt de grens van 3.000m² (ca. 22.170m²) buiten een archeologische zone. De ingreep in de bodem overschrijdt de grens van 1.000m² (ca. 22.170m²) buiten een archeologische zone, waardoor er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota moet worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van een bureauonderzoek.

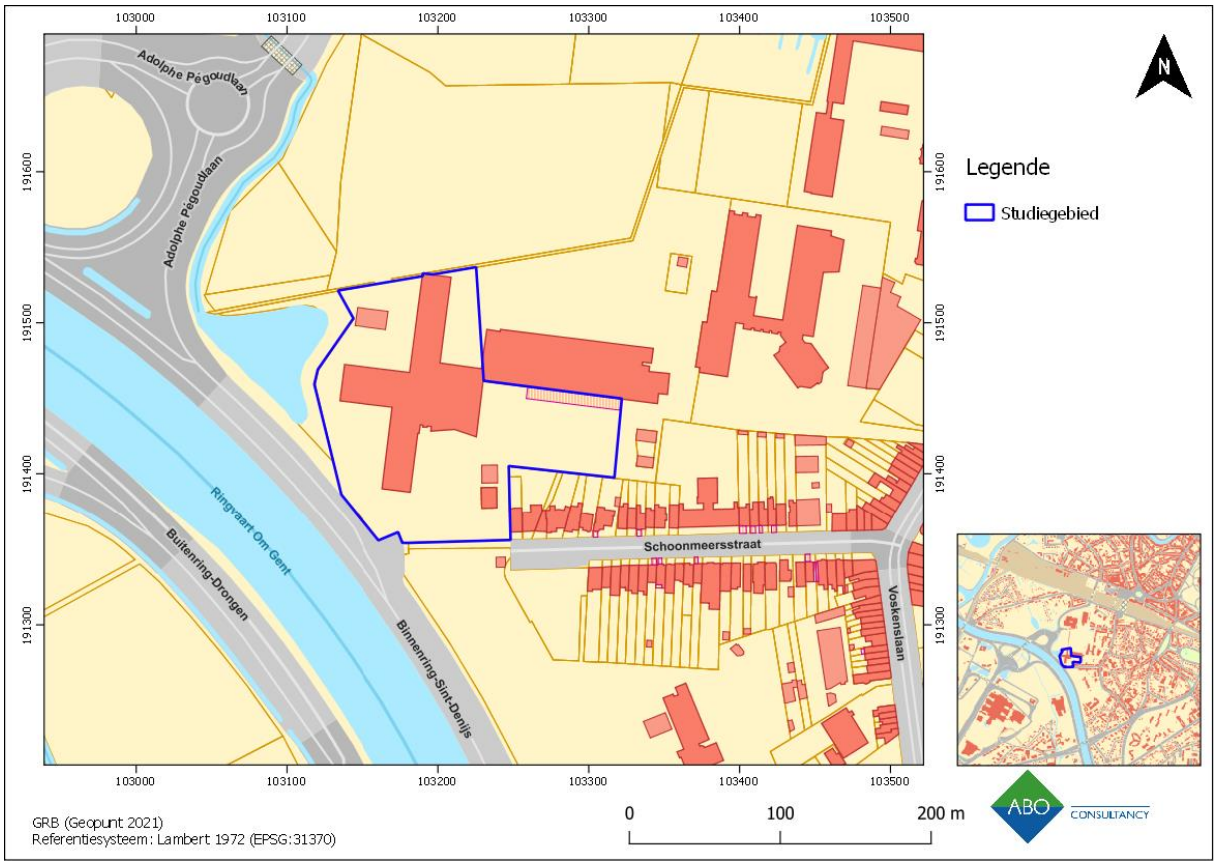
1.5 AFBAKENING ONDERZOEKSGEBIED

Het studiegebied, met een oppervlakte van ca. 22.170m² maakt deel uit van perceel 412L.

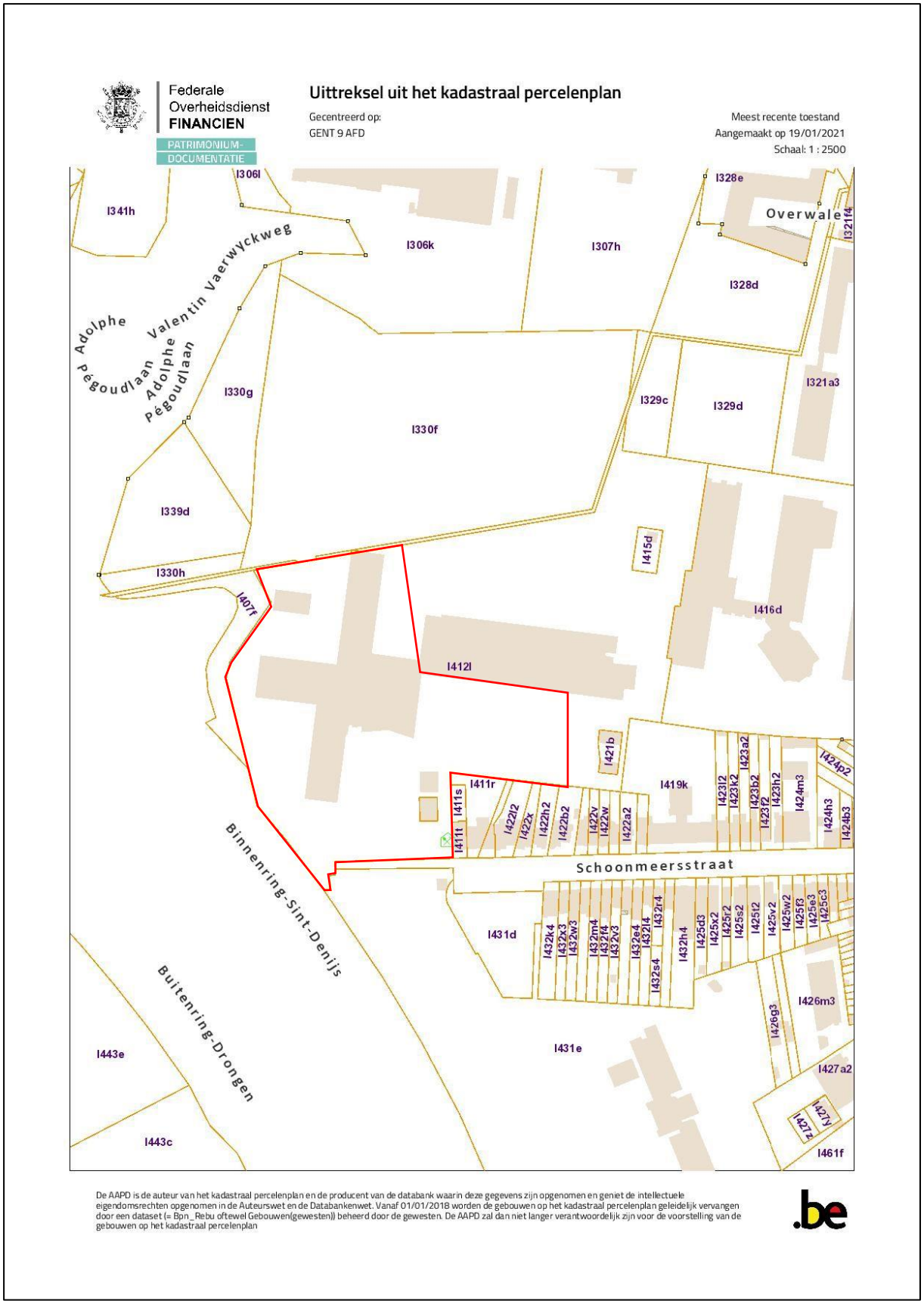
Het studiegebied (cf. figuur 1) is gelegen in een buitenwijk ten zuiden van Gent. De stadskern (Korenmarkt) bevindt zich op ca. 2,8km ten noorden van het studiegebied. Het station van Gent bevindt zich op ca. 580m ten noorden. Sint-Denijs-Westrem, een deelgemeente van Gent, bevindt zich op ca. 850m ten zuidwesten van het studiegebied.

Het studiegebied maakt deel uit van de Campus Schoonmeerssen van de Hogeschool Gent en vormt de zuidwestelijke hoek van de campus. In het westen wordt het studiegebied begrensd door de binnenring van Sint-Denijs en de Ringvaart om Gent, in het zuiden door de Schoonmeersstraat.

Figuur 1 geeft het studiegebied weer op de GRB basiskaart, figuur 2 toont het studiegebied op de kadasterkaart.

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

Figuur 2: Het studiegebied weergegeven op de kadasterkaart (CadGis 2021)

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

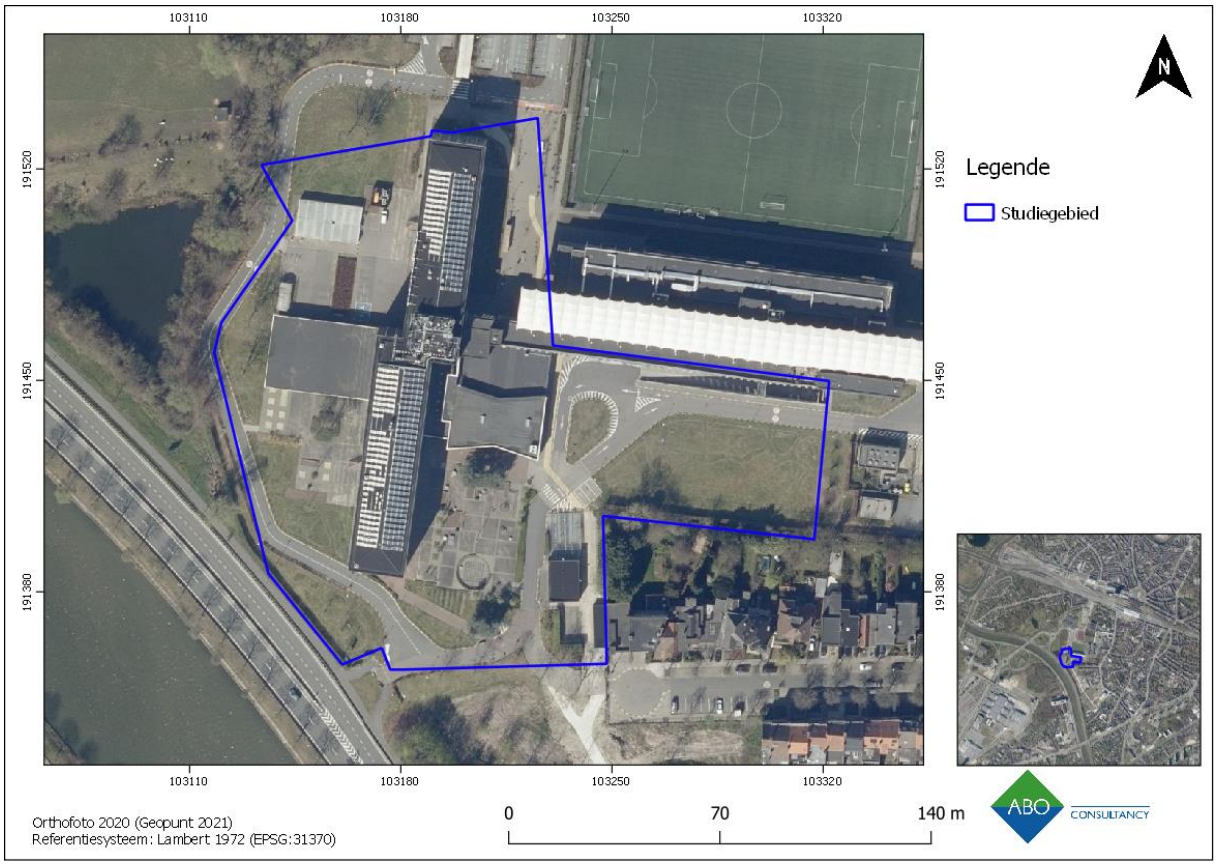
1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hst. 3). Hiervoor werd zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.

2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geven inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hst. 4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact op het archeologisch kennispotentieel te bepalen en een advies te formuleren.

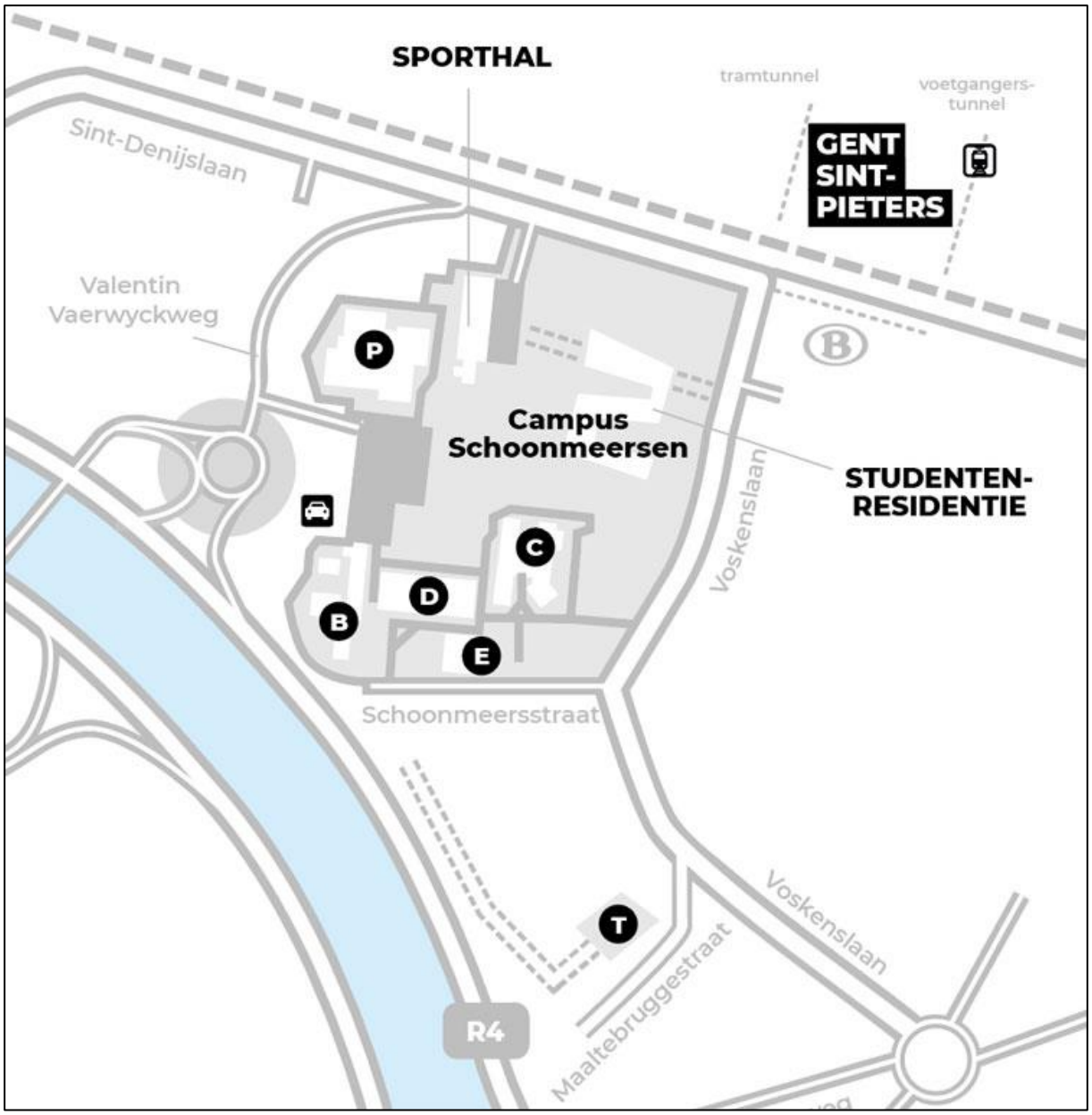
2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Figuur 3: Het studiegebied weergegeven op de meest recente orthofoto (ABO nv 2021)

Binnen het studiegebied bevindt zich gebouw B dat deel uitmaakt van de campus Schoonmeersen, een onderdeel van de Hogeschool Gent. Rondom het gebouw bevinden zich verhardingen. In de noordwestelijke hoek bevindt zich een bovengrondse fietsenstalling. In de zuidoostelijke hoek bevindt zich een sanitair blok, met ten noorden hiervan een bovengrondse fietsenstalling.

Figuur 4: Kaart van campus Schoonmeerssen (Hogeschool Gent 2021)

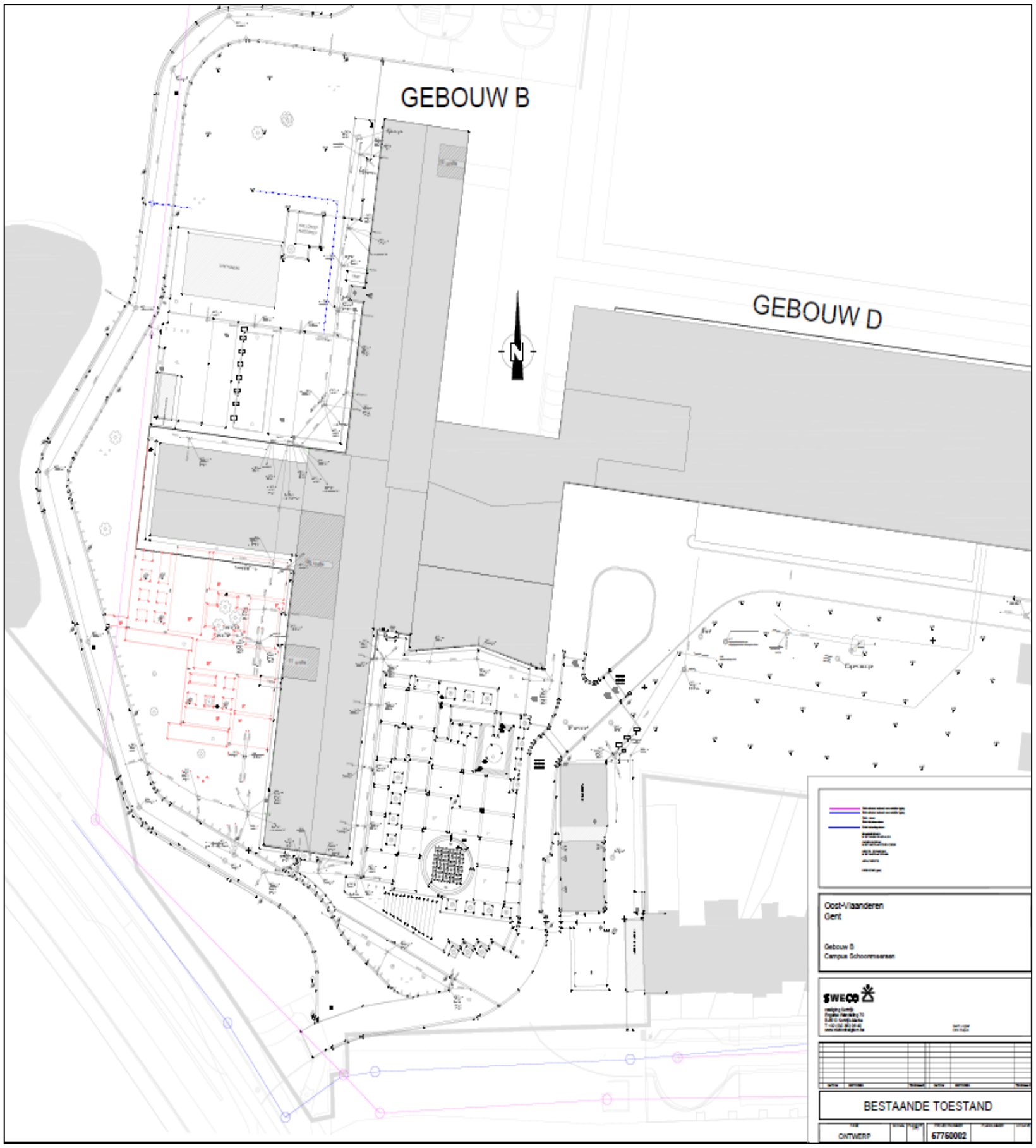
Figuur 5: Zich op gebouw B vanaf de zuidoostelijke hoek (Hogeschool Gent 2021)

Figuur 6: Zicht op het sanitair blok (rechts) en de fietsenstalling (links) in de zuidoostelijke hoek (Hogeschool Gent 2021)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

In de toekomst zal de riolering binnen het studiegebied opnieuw worden aangelegd zal er een gescheiden DWA- en RWA-systeem komen. De huidige riolering (enkelvoudig systeem) bevindt zich ten zuiden, westen en oosten van gebouw B op een diepte van c. 1,5m-mv. Deze riolering zal in de toekomst vervangen worden door een gescheiden rioleringssysteem. In de westelijke en noordwestelijke hoek komt een infiltratiebekken met een respectievelijke oppervlakte van ca. 133m² en 193m². De diepte van deze bekkens bedraagt ca. 2m. De nieuwe DWA-leiding wordt aangelegd op een diepte van ca. 2m, de RWA-leiding komt op een diepte van ca. 1,5m. De bestaande verharding zal voor de geplande werken worden opgebroken en nadien vervangen door een verharding in betonstraatstenen op dezelfde diepte (ca. 50cm-mv).

Figuur 7: Rioleringsplan (bestaande toestand) bij gebouw B (Initiatiefnemer 2021)

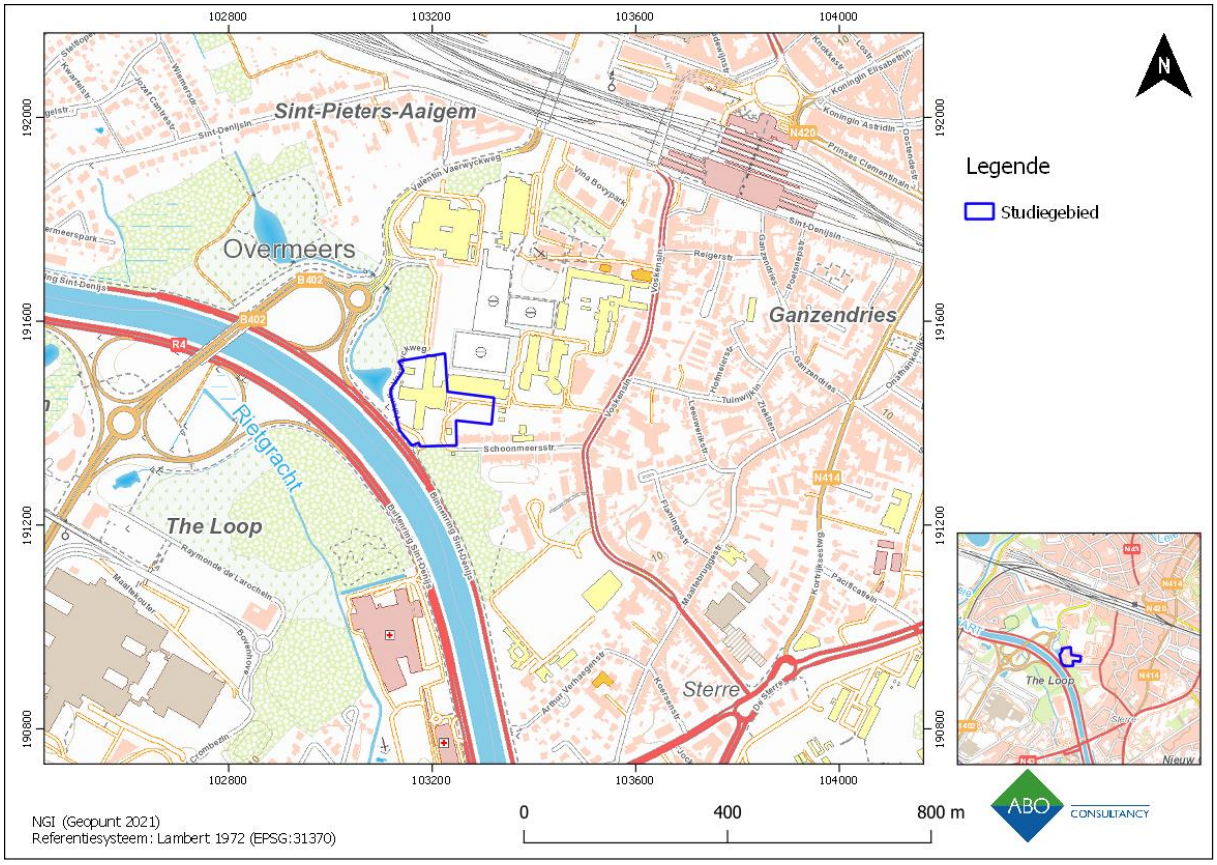

Figuur 8: Rioleringsplan voor de toekomstige situatie bij gebouw B (Initiatiefnemer 2021)

3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

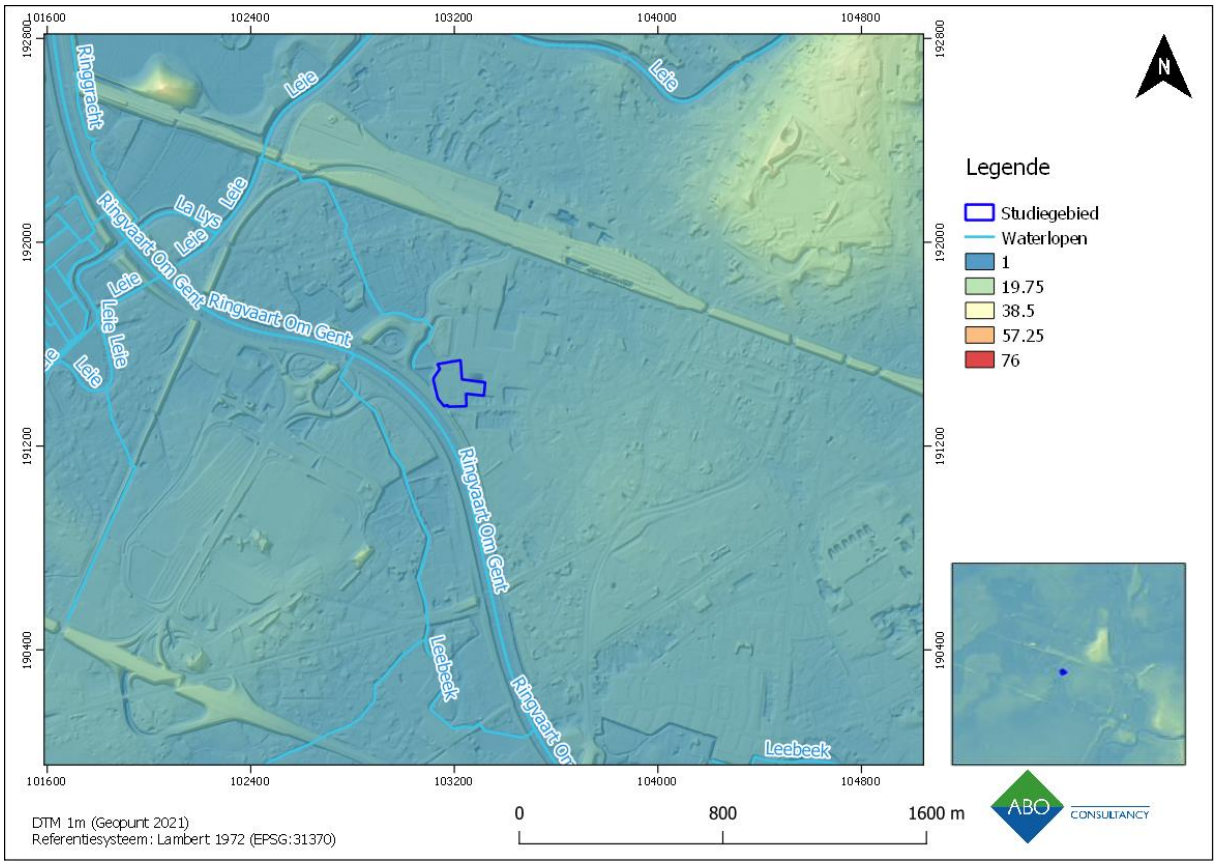
3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Figuur 9: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

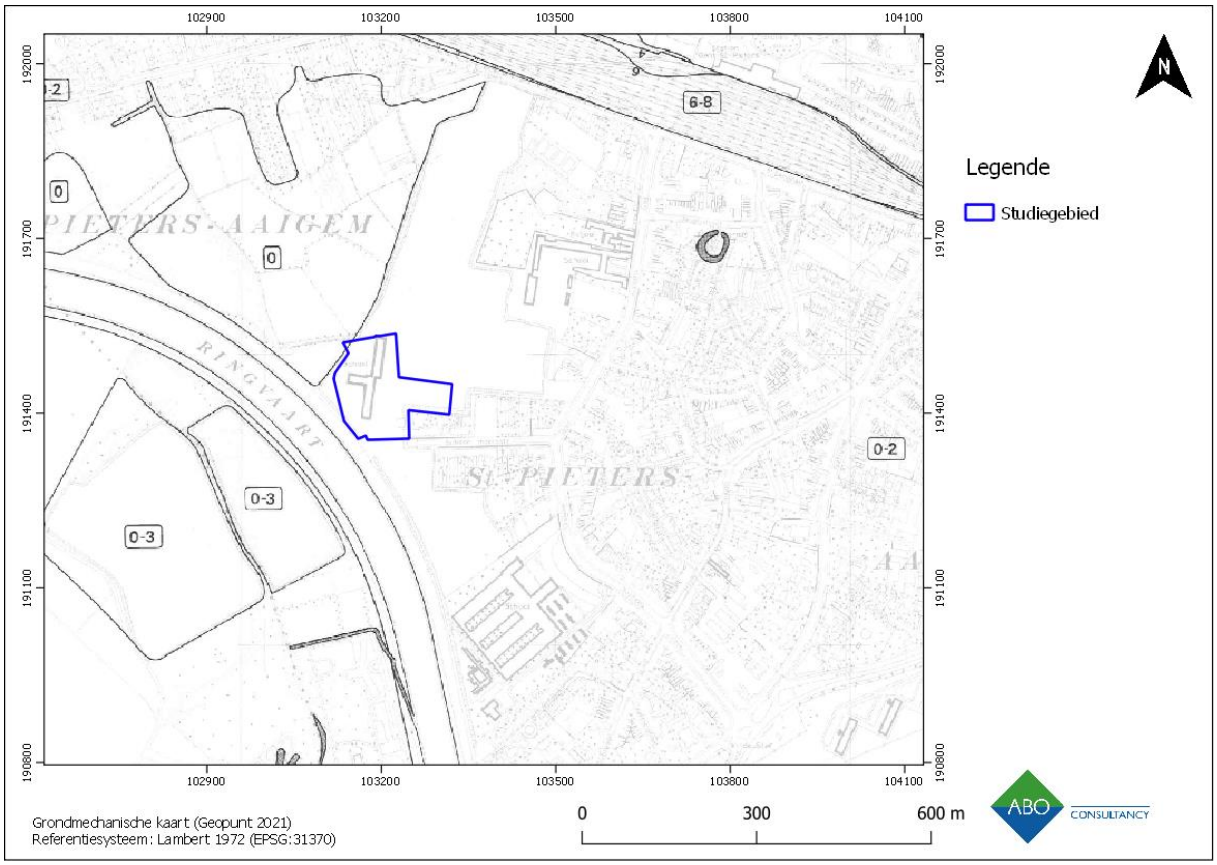
Op de topografische kaart (figuur 9) is duidelijke de campus Schoonmeersen, waar het studiegebied deel van uitmaakt, te zien. De campusgebouwen zijn aangeduid in het geel als schoolgebouwen. Meteen ten westen van het studiegebied is de Ringvaart te zien met ten westen daarvan de Rietgracht (in vroegere tijden de scheiding tussen het gebied van de stad Gent en de dorpen errond). Ten noorden van het studiegebied zijn de treinsporen en het stationsgebouw te zien. Ten zuiden van het studiegebied zijn de gebouwen van het ziekenhuis Maria Middelares te zien. Ten oosten van het studiegebied bevinden zich woonwijken. Nabij het studiegebied zijn de toponiemen 'Overmeers', 'The Loop', Sint-Pieters-Aaigem' en 'Ganzendries' op te merken.

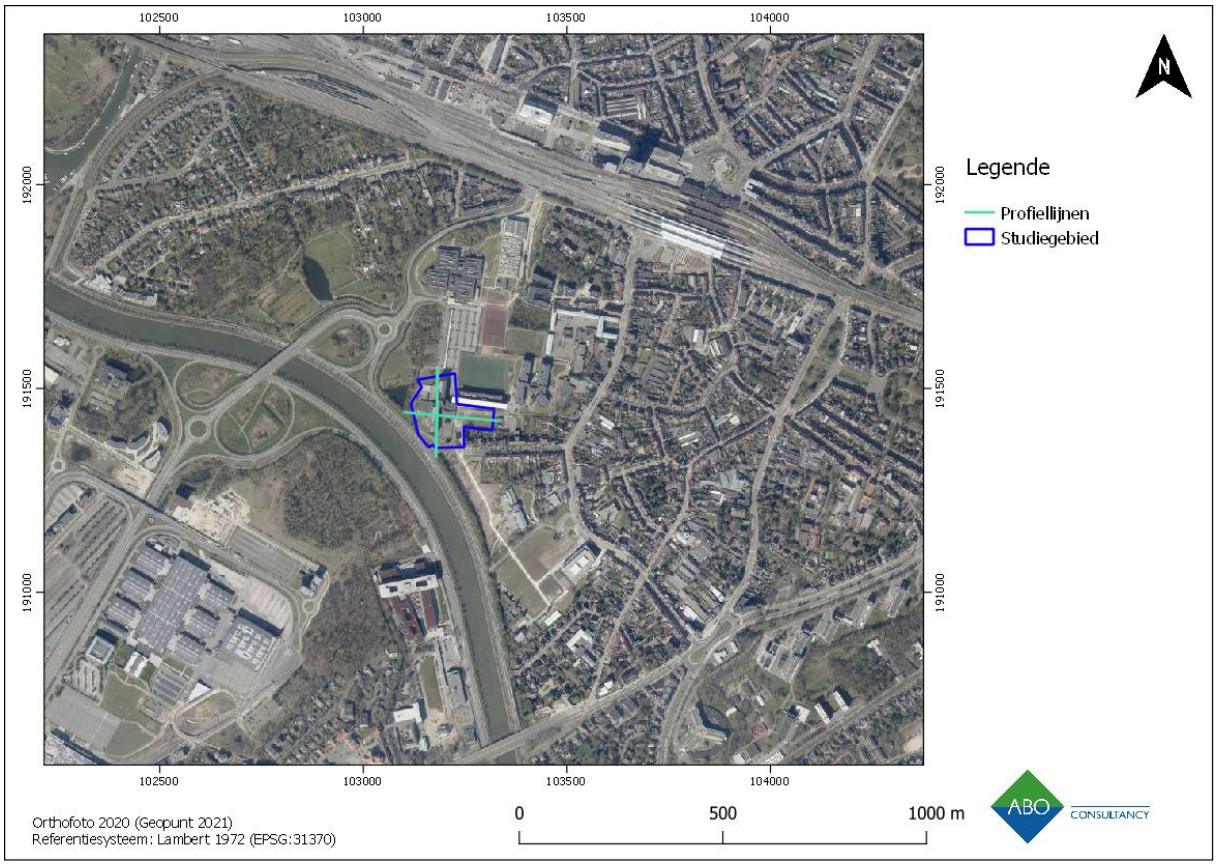
Figuur 10: Het studiegebied weergegeven op een hoogtemodel (DTM 1m) (Geopunt 2021)

Het studiegebied bevindt zich lagergelegen in het landschap, nabij de Leebeek. Deze beek duidt eigenlijk de Rietgracht aan. Net ten westen van het studiegebied bevindt zich de Ringvaart. Deze werd pas in de jaren ’50 van de vorige eeuw gegraven en gaat niet terug op een natuurlijke waterloop. De Leie bevindt zich ca. 900m ten noordwesten van het studiegebied. Ten noorden van het studiegebied is het station te zien als een verhoogde lijn in het landschap en ten zuiden de autosnelweg E40. In de noordoostelijke hoek van de kaart is een heuvelkam te zien, deze bevindt zich tussen de Leie en de Schelde en is de locatie van het huidige Citadelpark.

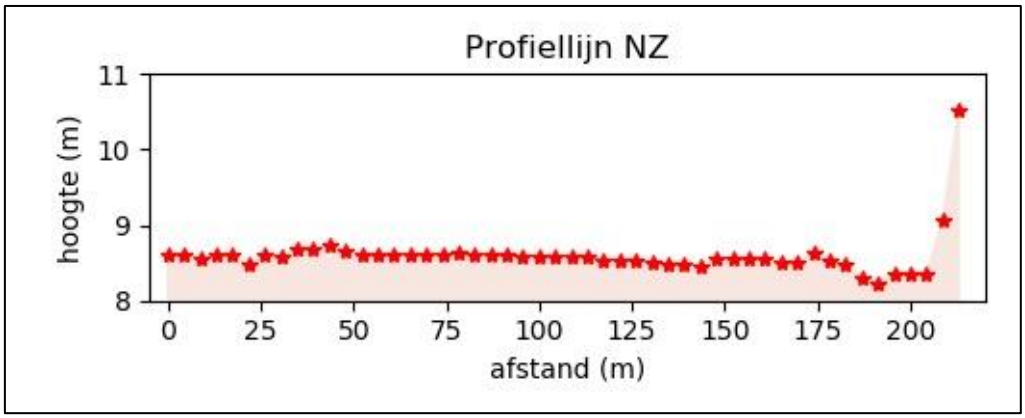
Op de grondmechanische kaart voor het studiegebied (cf. figuur 11) is een ophoging binnen het studiegebied met 0 tot 2m te zien. Het gaat hier om uitgegraven grond bij de aanleg van de Ringvaart rond Gent en baggerspecie.

Figuur 11: De grondmechanische kaart voor de regio Gent-Sint-Pieters (Geopunt 2021)

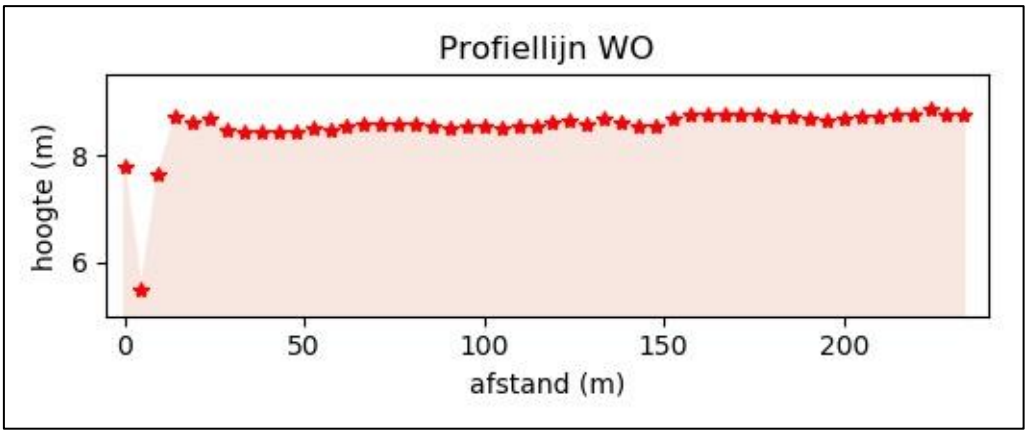

Figuur 12: Weergave van de genomen hoogteprofielen binnen het studiegebied (Geopunt 2021)

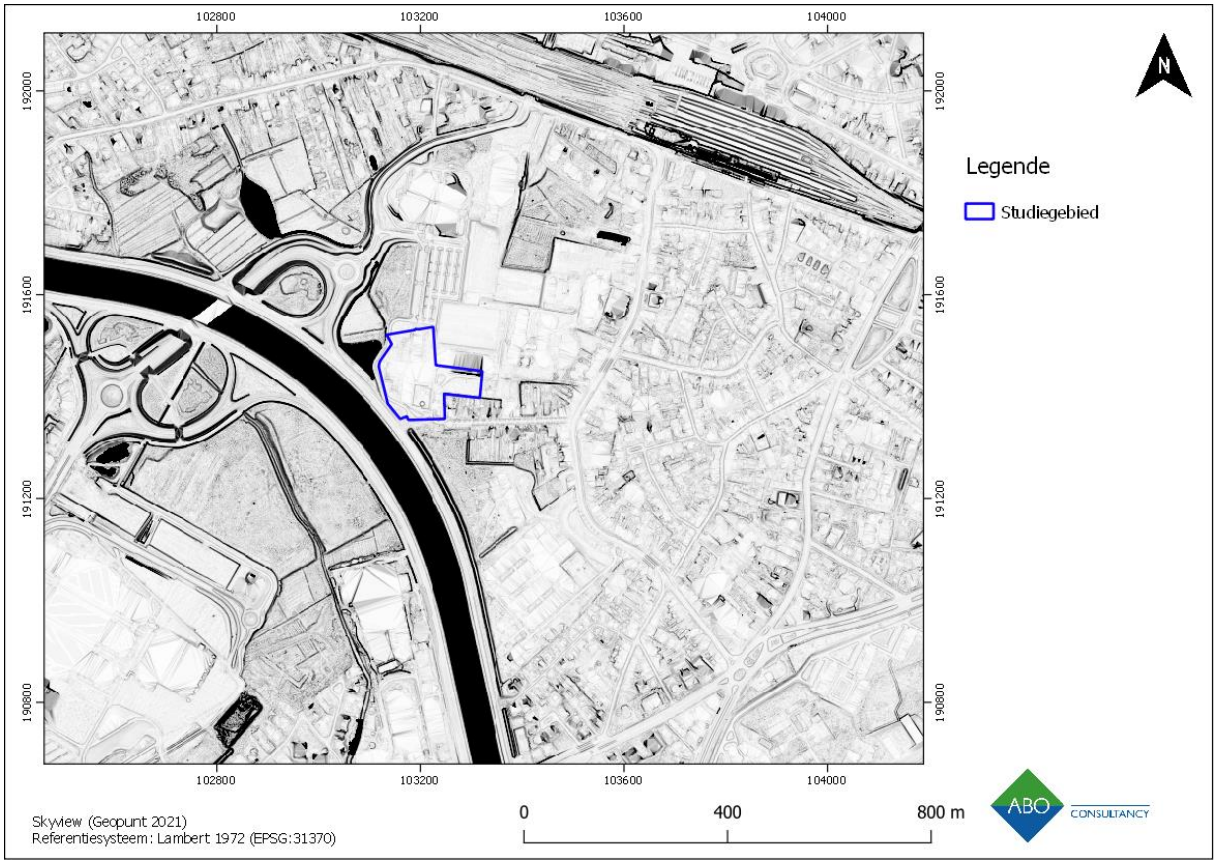
Figuur 13: Hoogteprofiel noord-zuid (Geopunt 2021)

Op het hoogteprofiel noord-zuid (figuur 13) zien we dat het verschil tussen het hoogste en laagste punt ca. 2,5m bedraagt. Dit is echter een uitschieter met de zone net ten zuiden van het studiegebied, waar zich de opgehoogde zone van de autoweg R4 bevindt. Binnen het studiegebied is er slechts een miniem verschil tussen de punten. Dit minieme verschil wijst op een nivellering van het terrein. Gezien het studiegebied zich in een bebouwde en verharde campuszone bevindt is dit geen verrassing.

Figuur 14: Hoogteprofiel west-oost (Geopunt 2021)

Op de profiellijn west-oost (figuur 14) bedraagt het maximale hoogteverschil tussen de punten ca. 2m. Dit verschil duidt opnieuw op een uitschieter, dit keer met een gracht ten westen van het studiegebied. Het erg minieme verschil tussen de punten duidt opnieuw op nivellering.

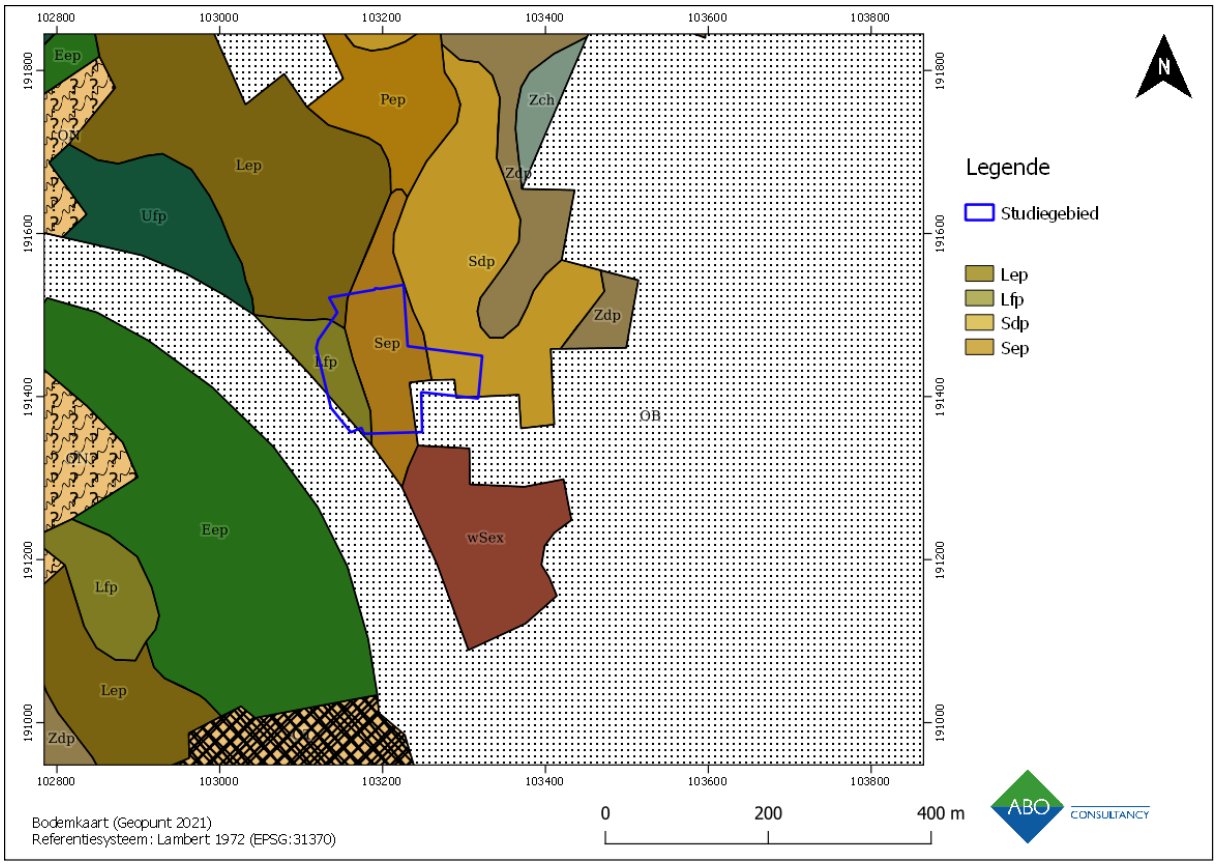

Figuur 15: Skyview met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

Op de skyview (figuur 15) zijn geen noemenswaardige hoogteverschillen te zien binnen het studiegebied. Wel is het studiegebied opgehoogd ten opzichte van de omringende zones (cf. figuur 10). Ten westen van het studiegebied valt de Ringvaart op, met net ten noordwesten van het studiegebied een op- en afrittencomplex van de autoweg R4. Ten noorden van het studiegebied is het station van Gent te zien.

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAART

Figuur 16: Het studiegebied weergegeven op de bodemkaart (Geopunt 2021)

Het studiegebied staat voor het grootste gedeelte gekarteerd als bodemtype **Sep**. In het oosten bevindt zich bodemtype **Sdp** en in het westen bodemtype **Lfp**. De noordwestelijke hoek staat gekarteerd als bodemtype **Lep**. Enkele kleinere vlakken staan ingekleurd als bodemtype **OB**, een door menselijke ingrepen gewijzigde bodem waarvan het oorspronkelijke bodemtype niet achterhaald kon worden. De bodemkaart werd opgesteld tussen de jaren ’50 en ’70 van de vorige eeuw, terwijl de campus Schoonmeersen gebouwd werd in de jaren ’90 van diezelfde eeuw. De bodemkaart geeft dan ook de situatie weer zoals die was voor de bouw van de bestaande campus werd aangevat.

Bodemtype **Sep** is een natte, lemige zandbodem zonder profiel. De bovenlaag is over het algemeen dik en humeus, soms zelfs verveend. De roestverschijnselen beginnen meestal tussen de 20 en 40cm-mv. De reductiehorizont begint rond 1m-mv. De overgang van A naar C komt dikwijls overeen met een variatie in textuur of het voorkomen van een substraat. Deze bodems zijn te nat en worden vaak als hooiweide gebruikt. Mits drainage kunnen ze wel geschikt worden als weiland of akkerland.

Sdp is een matig natte, lemige zandbodem zonder profiel. De bouwvoor is 30 tot 40cm dik en donker grijsbruin. De roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm-mv. De waterhuishouding is te nat in de winter, maar goed in de zomer. Dit bodemtype is vooral geschikt al weidegrond.

Bodemtype **Lfp** is een zeer natte zandleembodem zonder profiel. Het gaat hier om zeer natte gronden met een reductiehorizont op ca. 50-100cm-mv. Deze bodems zijn permanent te nat en enkel geschikt als hooiweide.

In de noordwestelijke hoek bevindt zich nog een klein gedeelte van bodemtype Lep. Het gaat hier om een natte zandleembodem zonder profiel. Deze sterk gleyige grondwatergrond op zandleem vertoont roestverschijnselen vanaf 20cm-mv. De reductiehorizont begint tussen 100 en 120cm-mv. Het gaat hier om permanent natte gronden die vooral in lage depressies, (beek- en riviervalleien) voorkomen. De waterstand is hoog en de bovengrond is soms verveend. Ook in de zomer zijn deze gronden te nat. Deze gronden zijn geschikt als weide maar enkel mits drainage als akkerland.

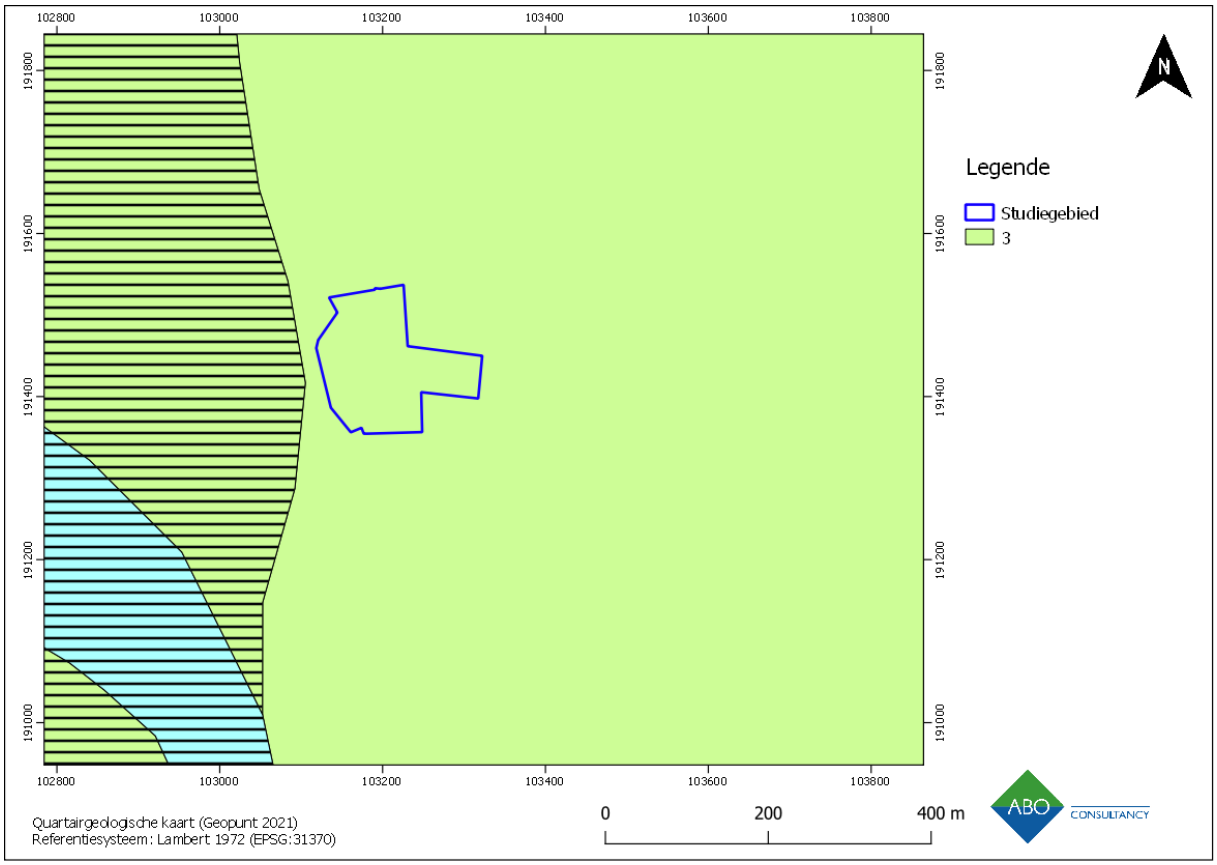
Het studiegebied bevindt zich lagergelegen in het landschap, net ten oosten van de alluviale vlakte van de Rietgracht en de Leie (ten noorden van het studiegebied). Deze situatie wordt weerspiegeld in de bodemkaart: alle binnen het studiegebied voorkomende bodemtypes zijn natte tot zeer natte zand(leem)bodems. Op de bodemkaart zijn ten westen van het studiegebied de natte kleibodems (Ufp en Eep) te zien die wel deel uitmaken van de alluviale vlakte.

3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

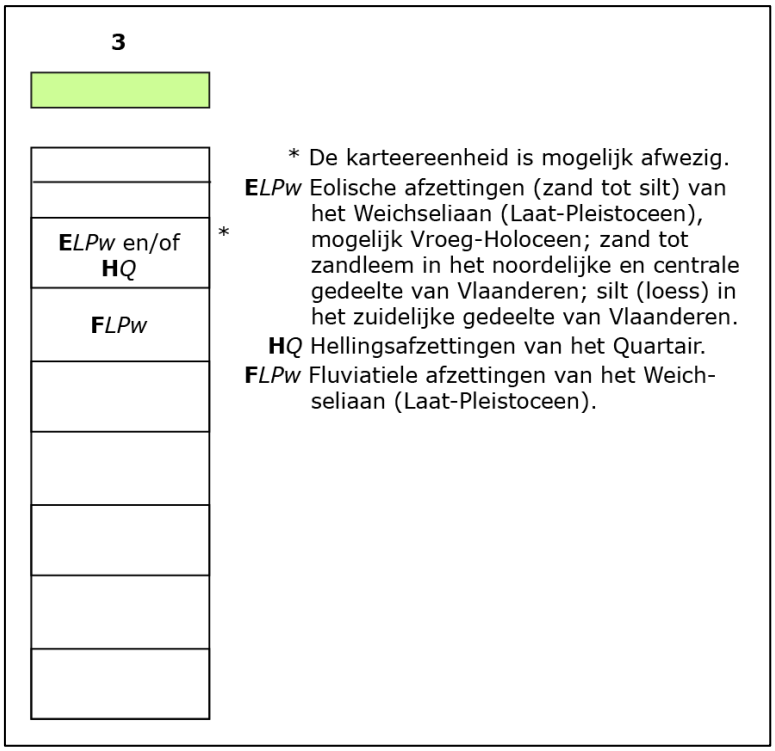
Het Quartaire pakket (type 3) bestaat uit fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Daarboven bevindt zich een laag met eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk het Vroeg-Holoceen. Bijkomend kunnen zich hier ook hellingsafzettingen uit het Quartiar bevinden. De karteereenheid is mogelijk wel afwezig.

Deze sequentie is typerend voor de ligging van het studiegebied dichtbij een alluviale vlakte, waarbij de uit de bedding uitgeschuurde partikels door de wind werden afgezet in nabijgelegen zones.

Figuur 17 duidt het studiegebied aan op de Quartairgeologische kaart. Figuur 18 toont de Quartairgeologische sequentie binnen het studiegebied.

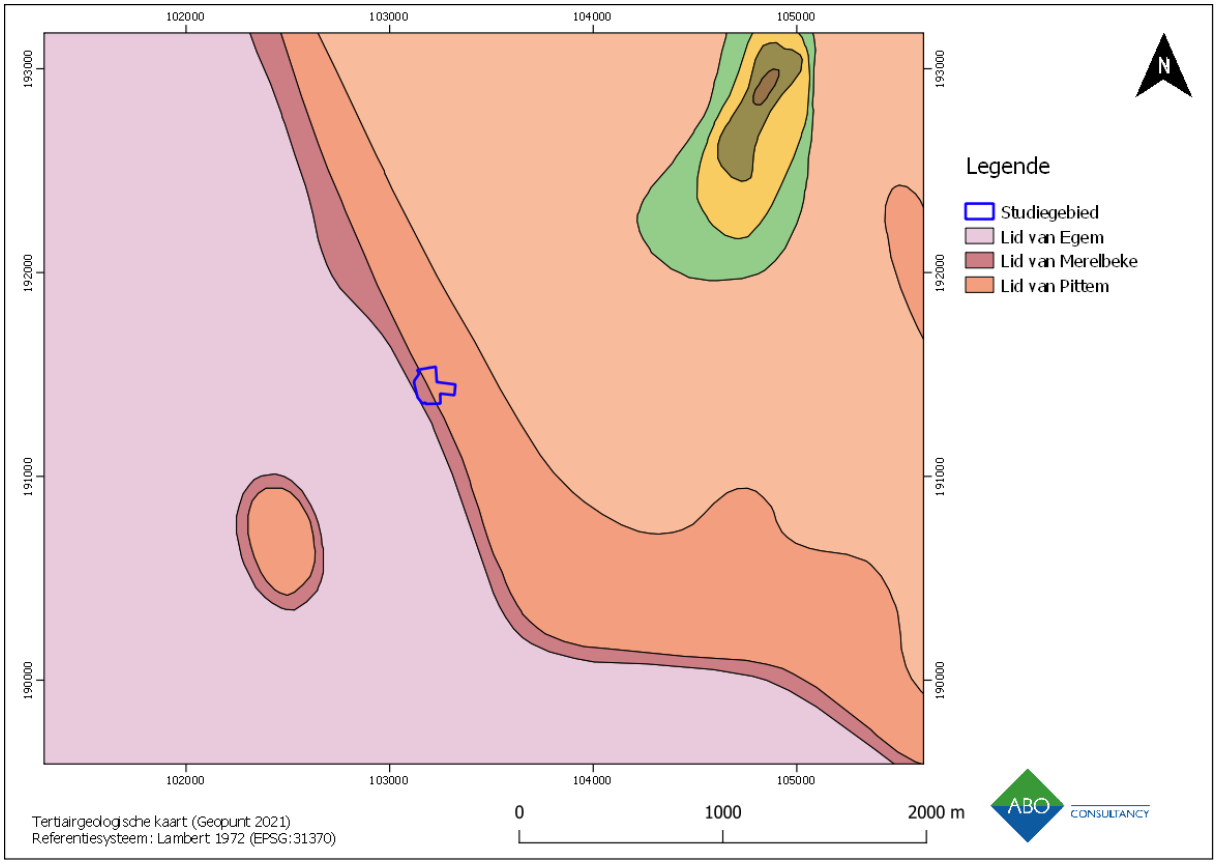

Figuur 17: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

Figuur 18: Quartairgeologische sequentie ter hoogte van het studiegebied (Geopunt 2021)

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

Figuur 19: Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

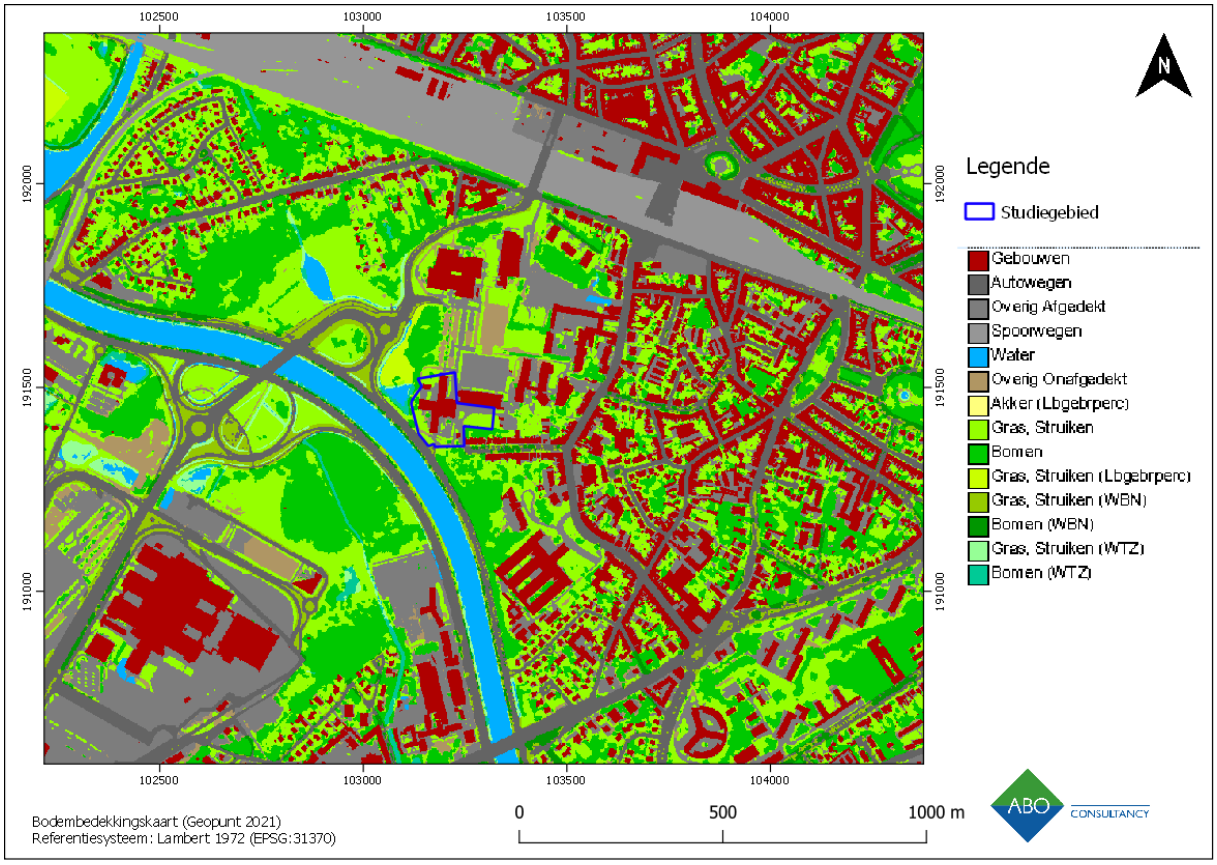
Het studiegebied bestaat voor de westelijke helft uit de formatie van Gentbrugge, lid van Merelbeke. Het gaat hier om blauwgrijze tot donkergrijze klei, gelardeerd mer dunne zandlenzen, organisch materiaal en pyrietachtige concreties.

De oostelijke helft van het studiegebied bestaat eveneens uit de formatie van Gentbrugge maar is verder onderverdeeld binnen het lid van Pittem. Het gaat hier om grijsgroene klei, sterk zandhoudend, weinig glauconiethoudend en glimmerhoudend. Af en toe komen zandsteenbanken (veldsteen) voor.

3.2.4 BODEMEROSIEKAART

Op de bodemerosiekaart is geen informatie beschikbaar voor het studiegebied en de ruime omgeving errond. Gezien het studiegebied zich lager gelegen in het landschap bevindt, binnen een bebouwde en verharde zone is er weinig kans op erosie.

3.2.5 BODEMBEDEKKINGSKAART

Figuur 20: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2021)

Op de bodembedekkingskaart (figuur 20) zijn de verhardingen en het campusgebouw binnen het studiegebied goed te zien. Ten westen van het studiegebied is de Ringvaart te zien met ten westen daarvan het ziekenhuis Maria Middelares. Ten oosten van het studiegebied zijn woonwijken met tuinen te zien. Ten noorden van het studiegebied is het station te zien. Rondom het studiegebied zijn de overige campusgebouwen weergegeven.

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris Archeologische zone	Buiten archeologische zone
Inventaris Bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.2.1
Beschermde monumenten	Relevant, cf. 4.2.2
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Relevant, cf. 4.2.2
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.2.3
Inventaris historische stadskern	Relevant, cf. hst. 4.1
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Niet binnen GGA gelegen
Archeologienota's en nota's waarvan reeds akte genomen werd	Relevant, cf. hst. 4.2.4
Cartografische bronnen	
Fricxkaart (ca. 1744)	Niet relevant, niet gedetailleerd genoeg.
Deventerkaart (ca. 1560)	Relevant, cf. hst. 4.3.1
Massekaart (Ca. 1729-1730)	Relevant, cf. hst. 4.3.2
Ferrariskaart (ca. 1770-1778)	Relevant, cf. hst. 4.3.3
Vandermaelenkaart (1846- 1854)	Relevant, cf. hst. 4.3.4
Plan van Oostende (1908)	Relevant, cf. hst. 4.3.5
Orthotofoto's 20ste eeuw en meest recent	Relevant, cf. hst. 4.4

Figuur 21: Tabel met geraadpleegde bronnen

4.1 GESCHIEDKUNDIGE SITUERING

Het studiegebied bevindt zich ten oosten van de Rietgracht die voorheen de grens van de jurisdictie van Gent aangaf. De ligging van het studiegebied aan de uiterste rand van Gent, op grote afstand van de stadskern zorgt echter voor meer affiniteit met het nabijgelegen dorp Sint-Denijs-Westrem (tegenwoordig een deelgemeente van Gent). De locatie van het studiegebied, op enkele kilometers van de stadskern van Gent maakt dat het niet zinvol is de historiek van de stad Gent aan te halen. Het studiegebied bevond zich niet binnen de stadspoorten en lag ook op geruime afstand van de stadsmuren.

De oudste vermelding van 'Westrehem' dateert uit de 10de eeuw. De naam betekent 'woonplaats in het westen'. In de 12de-13de eeuw werd er gesproken over Westrem en werd ook de naam van de

patroonheilige van het dorp Sint-Denijs toegevoegd. De archeologische vondsten in de regio klimmen op tot het mesolithicum en de Gallo-Romeinse periode. Voor dit laatste tijdvak gaat het om een muntschat en brandrestengraven ter hoogte van het vliegveld van Sint-Denijs-Westrem. Dit vliegveld bevindt zich op ca. 750m ten noordwesten van het studiegebied. Tot aan de Franse bezetting was Sint-Denijs-Westrem als deel van de heerlijkheid van Overmeers in eigendom van de abdij van Gent-Sint-Pieters.

Het landschap was voor de aanleg van de verkeersinfrastructuur in de 20ste eeuw gekenmerkt door heide, weides en landerijen, met daartussen enkele kastelen met parken en daartussen een aantal wijken waaronder ook Maaltebrugge. Deze wijk is het hoogst gelegen en bevindt zich op ca. 350m ten noordwesten van het studiegebied. In 1820 van de vorige eeuw werd hier een oefenterrein ingericht voor de garnizoenen gelegerd in Gent. In 1838 kwam er een koersplein (voor de paardenkoers) en tijdens WOI werd er een vliegveld opgericht (zie vorige paragraaf).

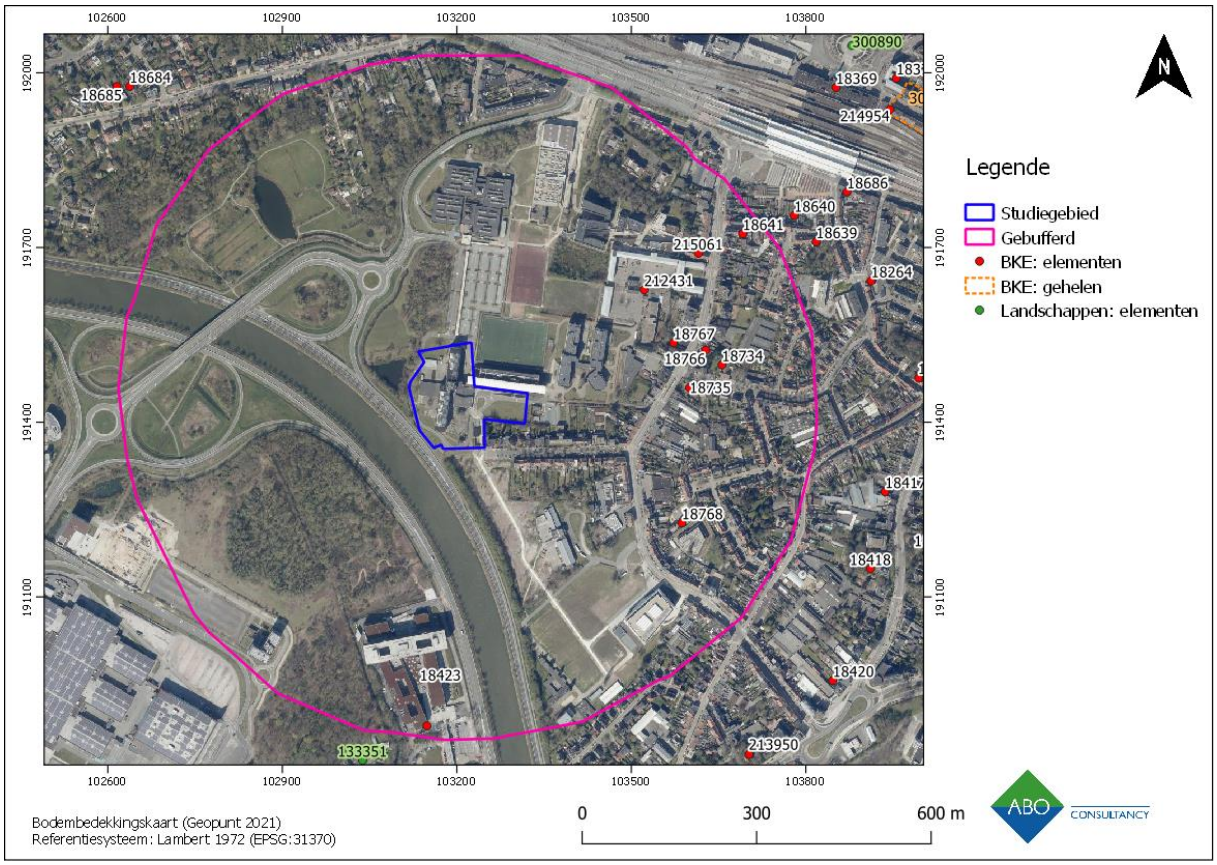
In de 18de eeuw werd de huidige Kortrijksesteenweg aangelegd. Bij de verschillende herbergen naast deze weg ontstonden nieuwe wijken. In de 20ste eeuw werden achtereenvolgens de spoorlijn Gent-Kortrijk (1911), de autosnelweg E40 (1950) en de Ringvaart (1969) aangelegd. Dit zorgde voor een vergaande versnippering van de gemeente.

Gezien het studiegebied zich ten oosten van de Rietgracht bevindt was het nog net gelegen binnen de jurisdictie van de stad Gent. De Rietgracht werd in de 13de eeuw gegraven als fysieke grens tussen de stad Gent en de buitengebieden. Een relaas van de stad Gent is hier weliswaar weinig op zijn plaats gezien het studiegebied zich ver van de historische stadskern bevond en op de uiterste grens van de jurisdictie van de stad.

Ten zuidwesten van Gent werd een zone, voornamelijk gelegen op het grondgebied van Zwijnaarde, bebouwd met kastelen. De meeste zijn gegroeid uit laatmiddeleeuwse ontginningshoeves die vanaf de 16de eeuw werden omgebouwd tot lusthoven van de adel en gegoede burgerij op het platteland. Tijdens de industriële revolutie van de 19de eeuw werden ook diverse kastelen opgericht voor rijke industriëlen die zich op het platteland rond Gent kwamen vestigen.

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

4.2.1 BOUWKUNDIG EN LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

Figuur 22: Bouwkundig en landschappelijk erfgoed in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021)

Binnen een straal van 500m rond het studiegebied bevinden zich 6 meldingen van bouwkundig erfgoed.

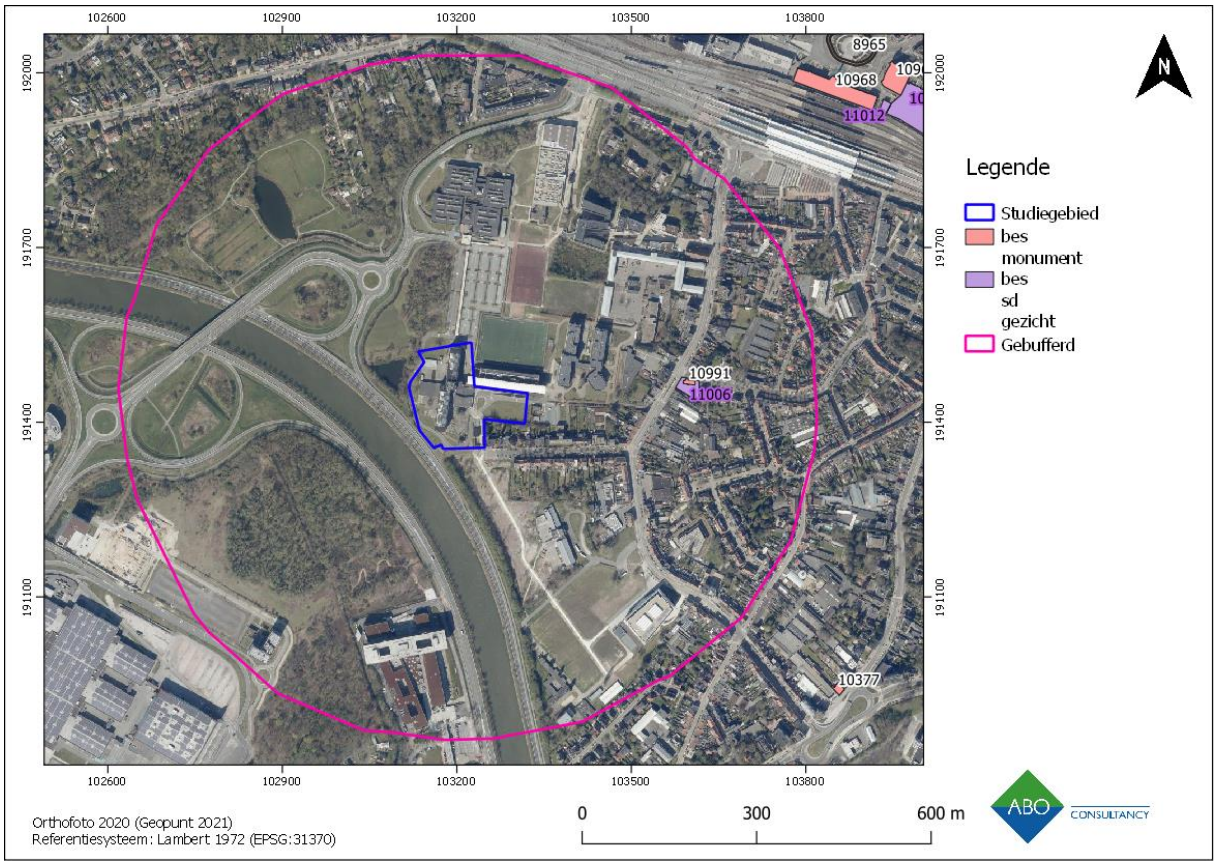
Alle meldingen van bouwkundig erfgoed dateren uit de 19de eeuw of later. Gezien deze periode te recent is in het kader van deze archeologienota zullen de individuele meldingen niet apart besproken worden. Voor de volledigheid worden deze wel hieronder opgelijst.

ID Bouwkundig Erfgoed	Omschrijving	Datering
215061	Kloosterkerk van de paters redemptoristen	Interbellum
212431	Oorlogsgedenkteken in koninklijk atheneum	Na WOII
18767	Villa ontworpen door Geo Bontinck	Interbellum

18734	Hoeve met losstaande bestanddelen (erfgoedwaarde verdwenen)	1ste helft 19de eeuw
18735	Hoeve	1ste helft 19de eeuw
18768	Hoeve	1ste kwart 19de eeuw

Figuur 23: Lijst van het bouwkundig erfgoed in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021)

4.2.2 BESCHERMDE MONUMENTEN

Figuur 24: Beschermde monumenten en stadsgezichten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021)

Binnen een straal van 500m rond het studiegebied bevindt zich 1 melding van een beschermd monument en 1 melding van een beschermd stadsgezicht.

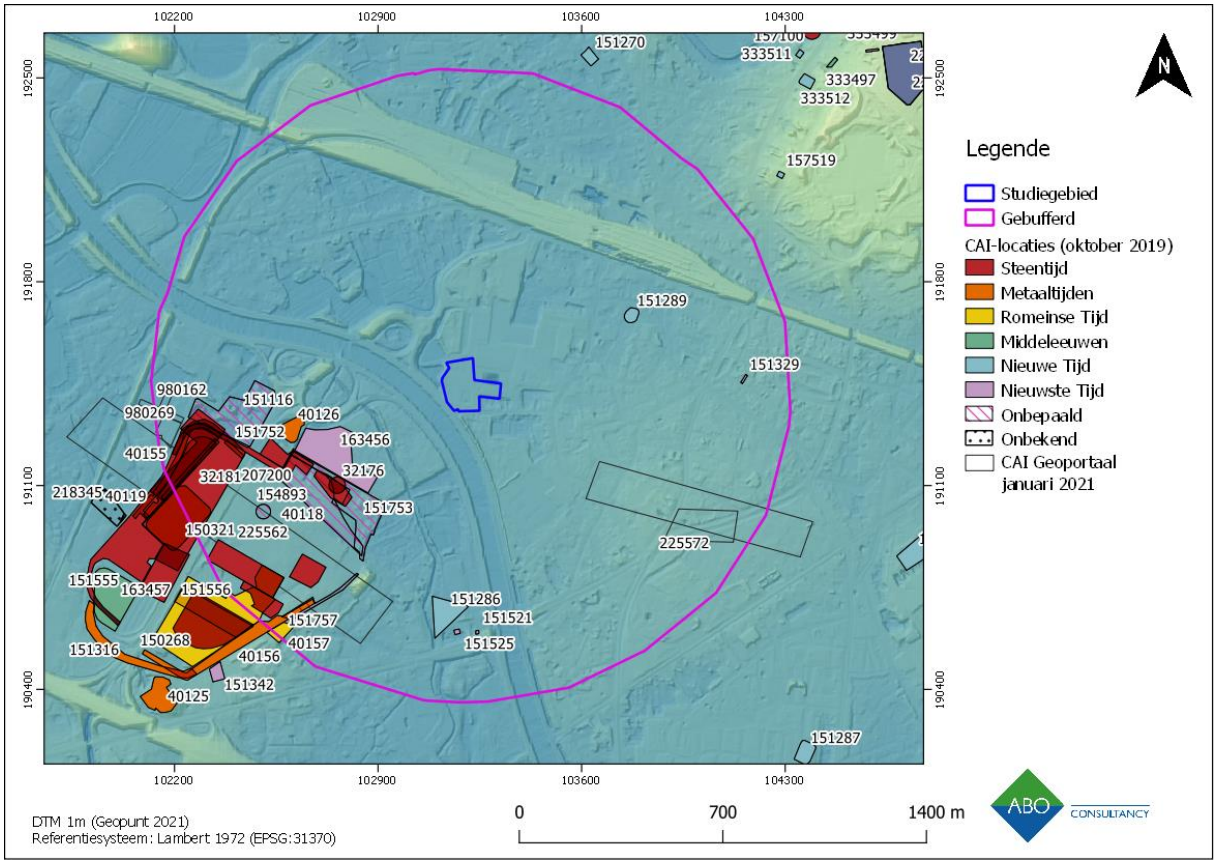
ID	Omschrijving	Datering
10991	Hoeve	1ste helft 19de eeuw
11006	Hoeve met omhaagd binnenerf en voormalige bedrijfsgebouwen	1ste helft 19de eeuw

Figuur 25: lijst van de beschermde monumenten in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2020)

De hoeve met ID 10991 werd beschermd omwille van de historische en wetenschappelijke waarde. De hoeve is een laatste voorbeeld van een laag boerenhuis met witgekalkte gevels karakteristiek voor de

landelijke architectuur aan het begin van de 19de eeuw. Het is ook een getuige van het oorspronkelijk landelijk karakter van de Sint-Pieters-Aaigemwijk. Dezelfde hoeve met erf werd ook beschermd als stadsgezicht met ID 11006. Dit omwille van de historische en wetenschappelijke waarde. Het is een voorbeeld van een omhaagd binnenerf met voormalige bedrijfsgebouwen, een bloemen- en moestuintje.

4.2.3 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Figuur 26: Meldingen in de CAI in de omgeving van het studiegebied (Geoportaal 2021)

Binnen een straal van 1km rond het studiegebied bevinden zich een groot aantal meldingen in de CAI. De cluster die kan opgemerkt worden ten zuidwesten van het studiegebied bevindt zich binnen de (hoger gelegen) kern van Sint-Denijs-Westrem. Gezien de van het studiegebied afwijkende landschappelijke en socio-economische ligging zullen deze niet verder besproken worden. De overige zes meldingen bevinden zich op een soortgelijke landschappelijke ligging als het studiegebied. Deze zullen worden opgelijst in onderstaande tabel en kort besproken worden. De betreffende pagina's uit de CAI waaruit hieronder geciteerd zal worden kunnen worden teruggevonden op de inventaris onroerend erfgoed onder de sectie 'waarnemingsobjecten' (https://inventaris.onroerenderfgoed.be).

ID	Omschrijving	Datering
151289	Hof ter Mere: site met walgracht (cartografie)	Nieuwe tijd
151329	Bunker WOII (vaststelling)	WOII
225572	Galgenveld (cartografie)	Nieuwe tijd

151525	Bunker (vaststelling)	WOII
151521	Bunker (vaststelling)	WOII
151286	Site met walgracht (cartografie)	Nieuwe tijd

Figuur 27: Overzichtstabel CAI in de nabije omgeving

ID 151289

Op de kaart van Horenbault (1619) werd op deze locatie het Hof ter Mere vastgesteld. Het gaat hier om een walsite met bebouwing aan de zuidwestkant van het kerneiland. Aan de noordzijde staat een brug met poort in verbinding met een toegangsweg. De naamgeving is moeilijk leesbaar; mogelijk te interpreteren als 'Verhilde'. De oudst gekende bron dateert uit 1613. Eind 17de eeuw wordt de site vermeld als een hof van plaisance.

ID 151329

Op deze locatie bevindt zich een private gezinsbunker uit WOII. De twee toegangen zijn afgesloten met stalen deuren, waarvan één leidde naar de vroegere keuken van de woning. De constructie bestaat uit beton en staalplaten.

ID 225572

Op deze locatie werd op de Villaretkaart een galgenveld vastgesteld, gekend als de ‘justice de St-Pierre’. Het gaat om een galg bestaande uit drie zuilen, wellicht van steen, verbonden met een bovenbalk in de vorm van een driehoek. Op dergelijke galgenvelden kunnen begravingen in knekelputten verwacht worden.

ID 151525

Op het domein van het ziekenhuis Maria Middelares bevindt zich een nog bestaande bunkerstructuur opgebouwd uit betonblokken. De noordzijde van de bunker was gecamoufleerd door en gaanderij met drie groepen Ionische zuilen en bovenaan voorzien van een terras afgewerkt met tuinvazen. De ‘gebroken’ toegang kon worden afgesloten met een pantserdeur.

ID 151521

Eveneens op het domein van het Maria Middelares ziekenhuis bevond zich een tweede bunker. Hat gaat om een rechthoekige blok opgetrokken uit betonblokken. De noordzijde bestond uit een gaanderij met Ionische zuilen. De hoofdtoegang was voorzien van een gepantserde deur. Mogelijk fungeerde de bunker als kwartierpost. Door de aanleg van een tramlijn is de bunker inmiddels afgebroken.

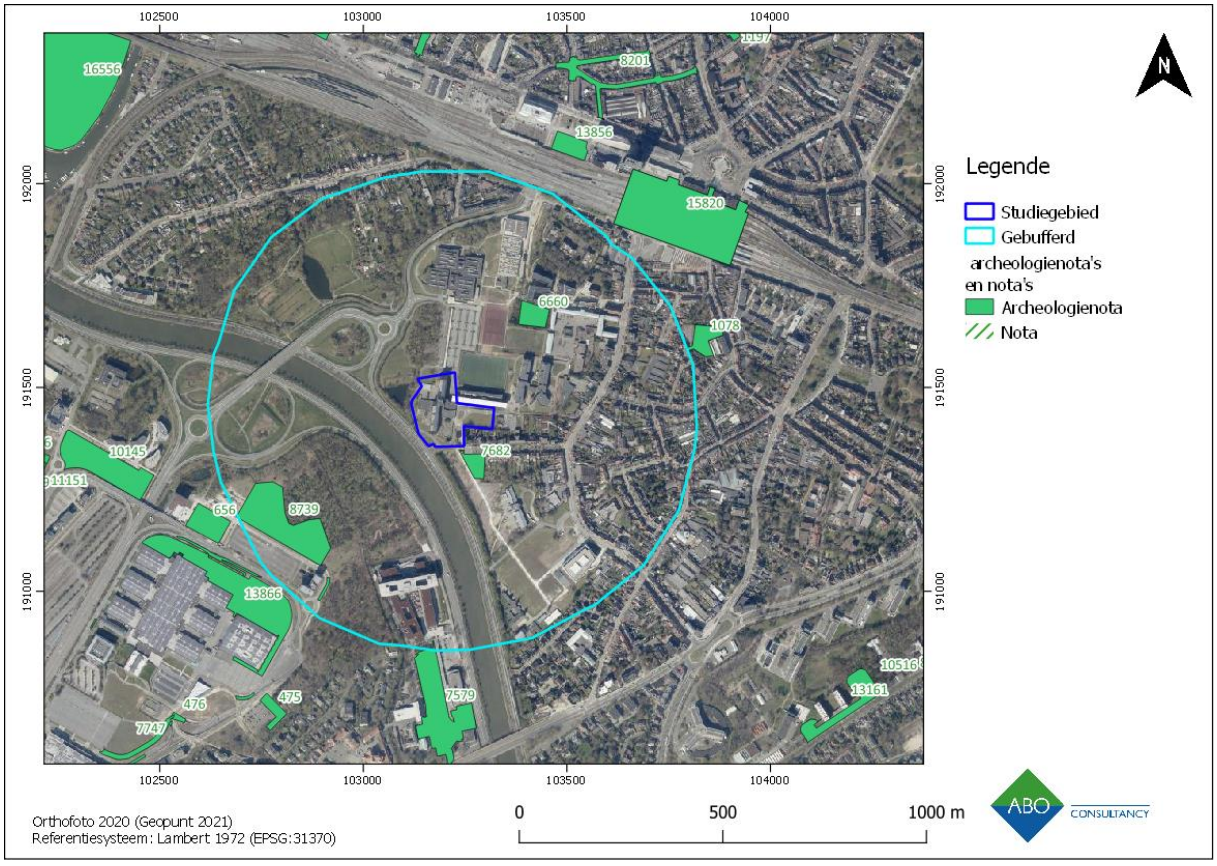
ID 151286

Op het domein waar zich heden het Maria Middelares ziekenhuis bevindt bevond zich in de nieuwe tijd een site met walgracht. Deze werd vastgesteld op de kaart van Horenbault uit 1619 en werd voor de eerste maal vermeld in 1571. Het gaat om een tweeledige walgrachtsite met een bijna driehoekige plattegrond die door de gracht in twee gesneden wordt.

De CAI uit de omgeving rondom het studiegebied dateert voornamelijk uit de nieuwe tijd en later. Uit de nieuwe tijd dateert een galgenveld (ID 225572) dat behoorde tot het dorp van Sint-Pieters-Aaigem (nu een wijk binnen de stad Gent). Een galgenveld bevond zich typerend buiten de dorpskern, aan de rand van de bewoning. Uit de nieuwe tijd dateren ook twee sites met walgracht. Het gaat om hoven

van plaisance, opgericht door de adel of gegoede burgerij als een manier om de stad te ontvluchten. Deze werden opgericht op de iets hoger gelegen, en dus drogere gronden in de omgeving. Uit WOII dateren drie bunkers, allemaal uit WOII. De nabijheid van het vliegveld van Sint-Denijs-Westrem (nu expo The Loop) heeft hier allicht iets mee te maken. Het door de Duitse troepen bezette vliegveld strekte zich tijdens WOII ook meer naar het oosten uit. Op de locatie van het huidige ziekenhuis bevond zich toen ook een hospitaal dat als dusdanig gebruikt werd. Op het domein werden ook barakken en bunkers geplaatst (Bunkergordel.be; 2021). De lagergelegen, drassige ligging van het studiegebied maakte de locatie niet aantrekkelijk voor de oprichting van een 'hof de plaisaince'. Het historisch kaartmateriaal (cf. hst. 4.3) en de CAI geven dan ook aan dat zich hier geen dergelijk hof bevond. Het studiegebied bevond zich op ca. 750m ten oosten van de meest ruime afbakening van het vliegveld van Sint-Denijs-Westrem. De kans om hier bunkers of andere restanten van WOII, te maken met het vliegveld, aan te treffen is dan ook klein. Gezien de onaantrekkelijke, lagergelegen en drassige ligging wordt de kans op sporen uit andere periodes eveneens laag ingeschat.

4.2.4 ARCHEOLOGIENOTA'S EN NOTA'S WAARVAN REEDS AKTE GENOMEN WERD

Figuur 28: Archeologienota's en nota's waarvan akte genomen werd binnen een straal van 500m rond het studiegebied (Geoportaal 2021)

In de omgeving van het studiegebied bevinden zich 3 archeologienota's waarvan reeds akte genomen werd.

Naar aanleiding van een nieuwbouwproject werd een archeologienota met ID 6660 opgesteld. Er wordt uitgegaan van een maximale verstoring. Gezien de ligging van het gebied in een drassig en moerassig landschap, de afwezigheid van relevante meldingen in de CAI en de aanwezige verstoring op het terrein (in 2015 werd een waterlichaam gegraven) werd besloten geen verder onderzoek te adviseren (Verhaeghe 2018).

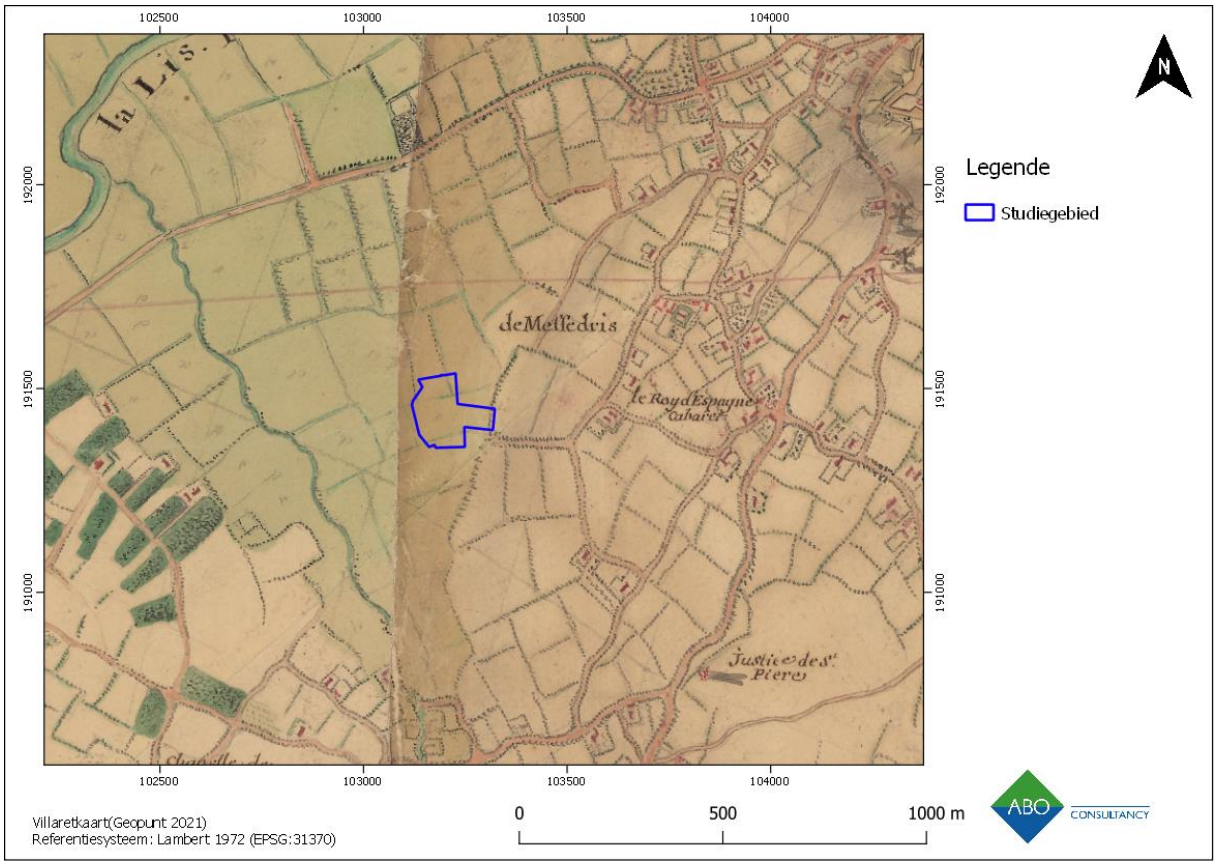
De archeologienota met ID 7682 werd opgesteld naar aanleiding van een nieuwbouw. De diepte van de werken reikt tot ca. 1m-mv onder het maaiveld. De archeologienota bevindt zich binnen een zone die met ca. 2m werd opgehoogd in de tweede helft van de 20ste eeuw. De werken zullen dan ook het oorspronkelijke maaiveld niet raken waardoor geen verder onderzoek wordt geadviseerd (Claessens & Ferket 2018).

Gezien de bouw van een appartementencomplex met onderliggende parkeergarage werd een archeologienota met ID 8739 opgesteld. De diepte van de werken gaat tot ca. 7,5m-mv. Het terrein bevindt zich binnen een nat, onaantrekkelijk meersengebied dat tot minstens de 18de eeuw onbebouwd is gebleven. Gezien het bureauonderzoek geen aan- of afwezigheid van archeologische resten kon aantonen werd binnen het kader van de archeologienota een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek toonde een ophogingspakket van ca. 2,5m aan binnen het onderzoeksgebied. Hieronder werden behalve enkele grachten uit de nieuwste tijd (te linken aan de ligging binnen een meersengebied) geen relevante sporen aangetroffen. Verder onderzoek wordt dan ook niet geadviseerd (Acke & Bracke 2018).

De archeologienota's in de omgeving geven de drassige, onaantrekkelijke ligging van het gebied aan. Bij ID 7682 en ID 8739 wordt ook gewag gemaakt van de ophoging met baggerspecie van het bestudeerde gebied. Bij deze laatste archeologienota werd ook een onderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd dat een ophogingspakket van ca. 2,5m aantoonde. Het studiegebied bevindt zich op eenzelfde lagergelegen, drassige ligging en werd eveneens opgehoogd (cf. hst. 3.1 en 4.4).

4.3 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

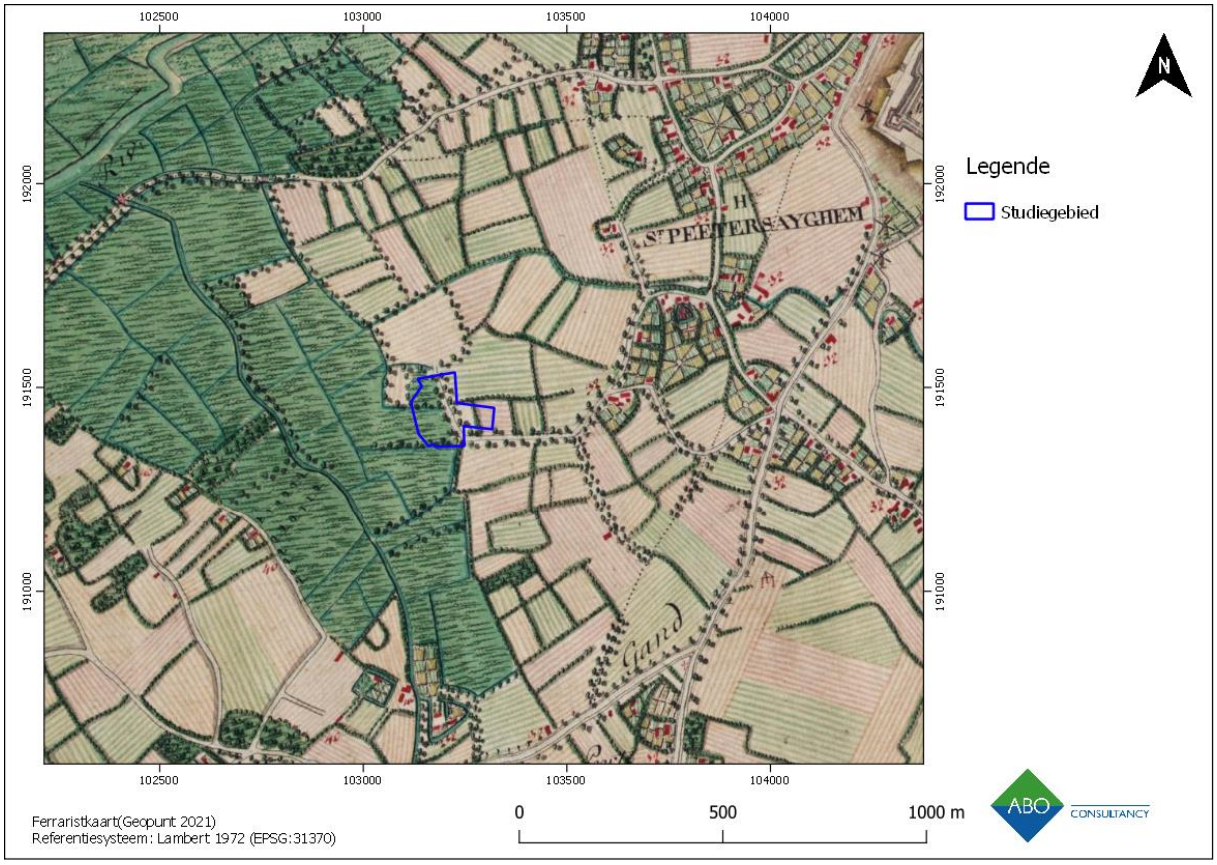
4.3.1 VILLARETKAART (CA. 1745-1748)

Figuur 29: Het studiegebied aangeduid op de Villaretkaart (Geopunt 2021)

Op deze kaart (figuur 29) zien we dat het studiegebied zich in een natter gebied (aangeduid met groen) bevindt. Het gaat hier om de alluviale vlakte van de Rietgracht. Ten noorden van het studiegebied is de oorsprong van de Rietgracht uit de Leie te zien. Binnen het studiegebied is geen bebouwing te zien. Het meersengebied wordt wel doorspekt met kleinere greppels die allicht percelen aanduiden. Ten oosten van het studiegebied is het dorp Sint-Pieters-Aaigem te zien. Ten zuidoosten is het galgenveld te zien, aangeduid als de 'justice de St-Pierre'.

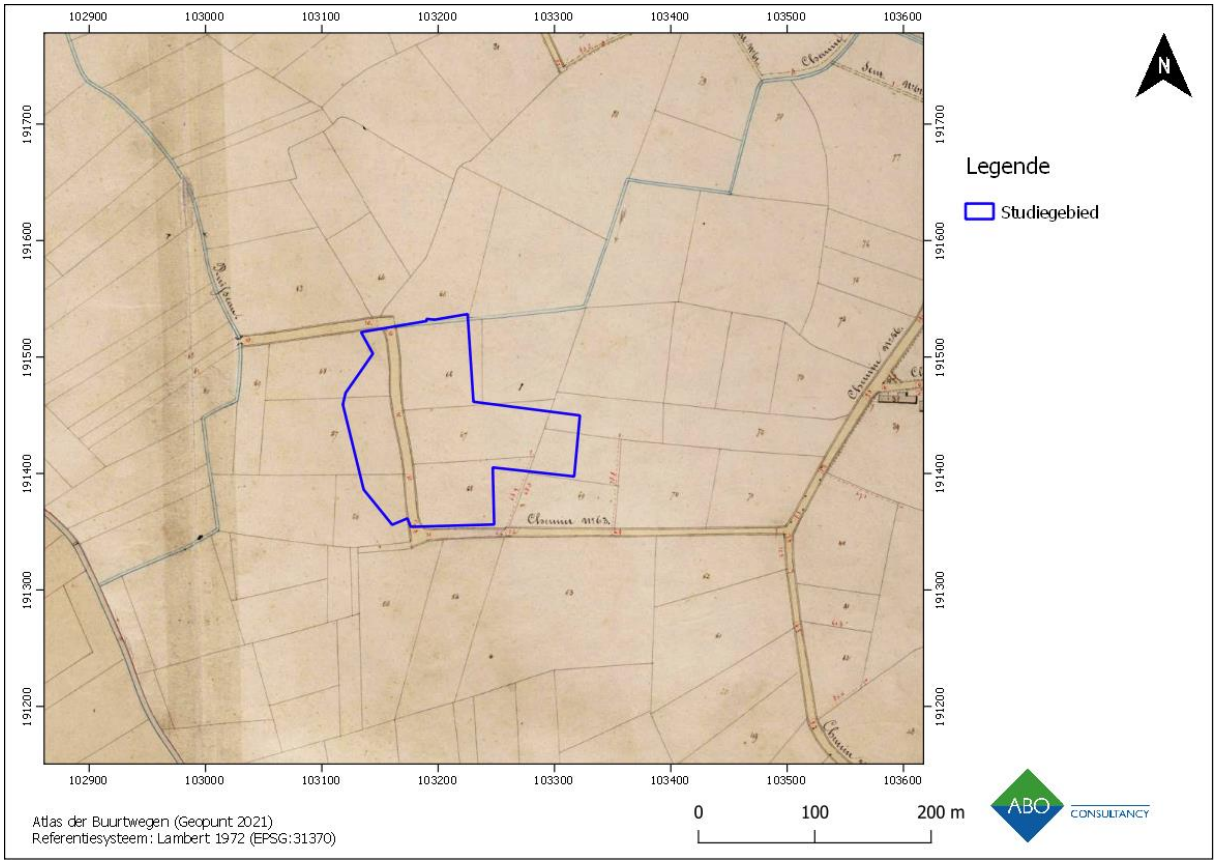
4.3.2 FERRARISKAART (CA. 1771- 1777)

Figuur 30: Het studiegebied aangeduid op de Ferrariskaart (Geopunt 2021)

Op de Ferrariskaart (figuur 30) zien we dat de westelijke helft van het studiegebied zich binnen hooiland bevindt. Het gaat hier om gebied dat te nat is voor akkerland. De oostelijke helft van het studiegebied is aangeduid als akkerland. Ten noordoosten van het studiegebied is het dorp van Sint-Pieters-Aaigem aangeduid. Helemaal in de noordoostelijke hoek van de kaart is nog een glimp te zien van het fort van Monterey, gebouwd door de Spaanse troepen in 1671. Het fort bevond zich op de locatie van het huidige citadelpark.

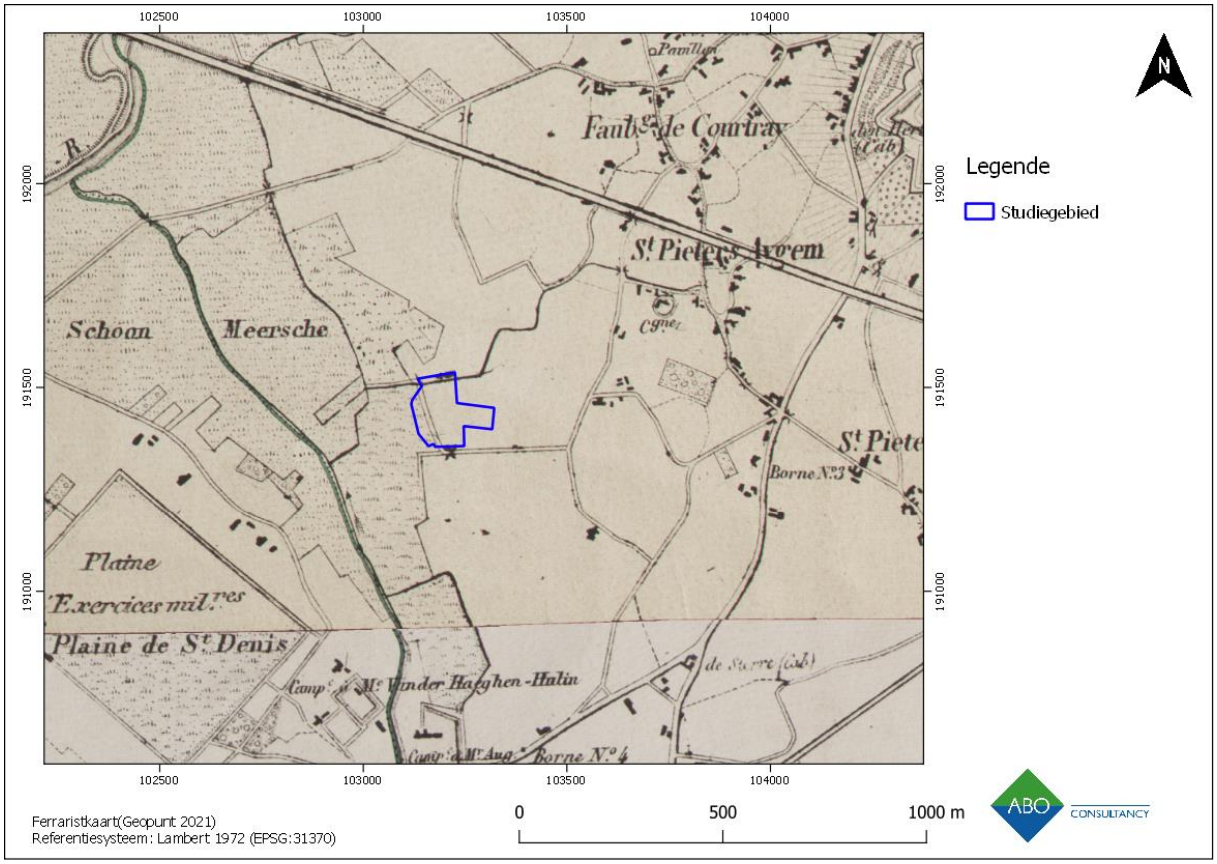
4.3.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1840)

Figuur 31: Het studiegebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt 2021)

Op de Atlas der Buurtwegen is te zien dat het studiegebied nog steeds onbebouwd is gebleven. Binnen het studiegebied bevindt zich een weg die naar een brug over de Rietgracht leidt.

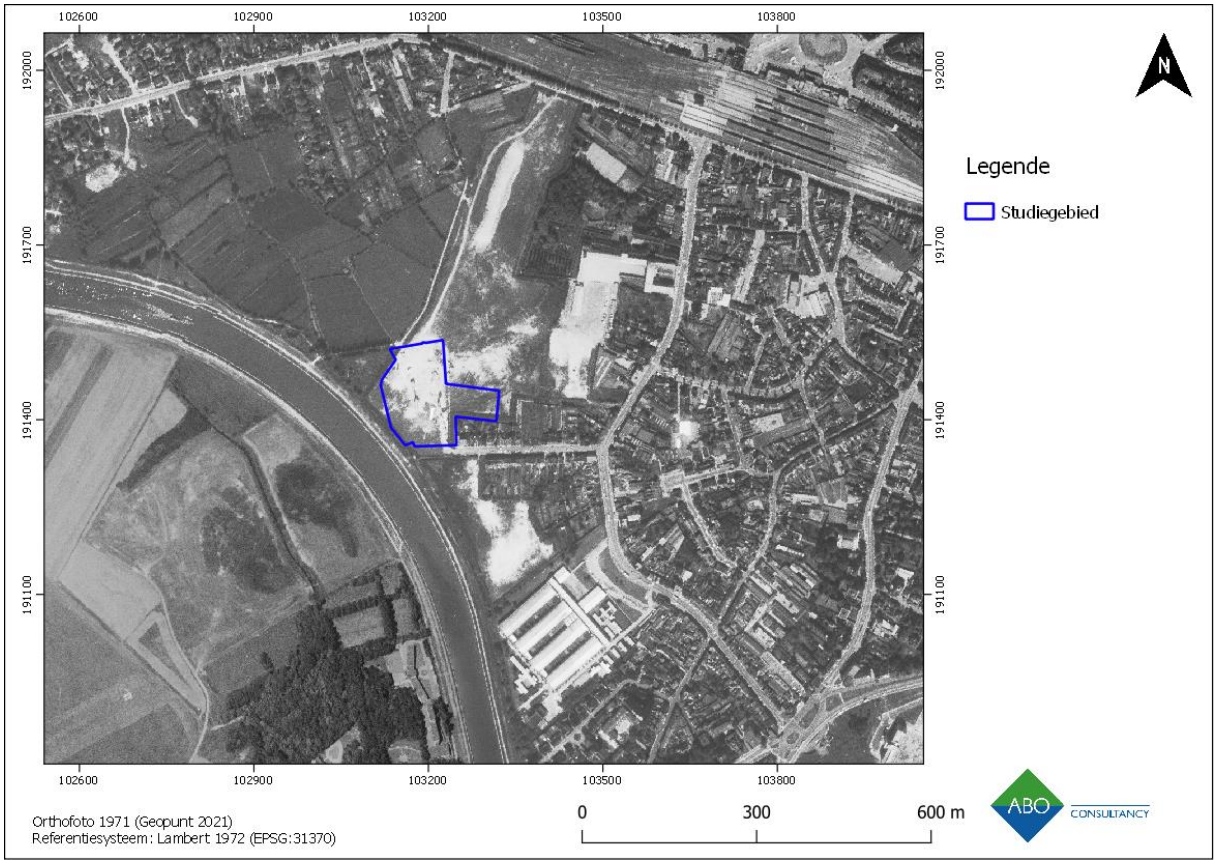
4.3.4 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

Figuur 32: Vandermaelenkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2021)

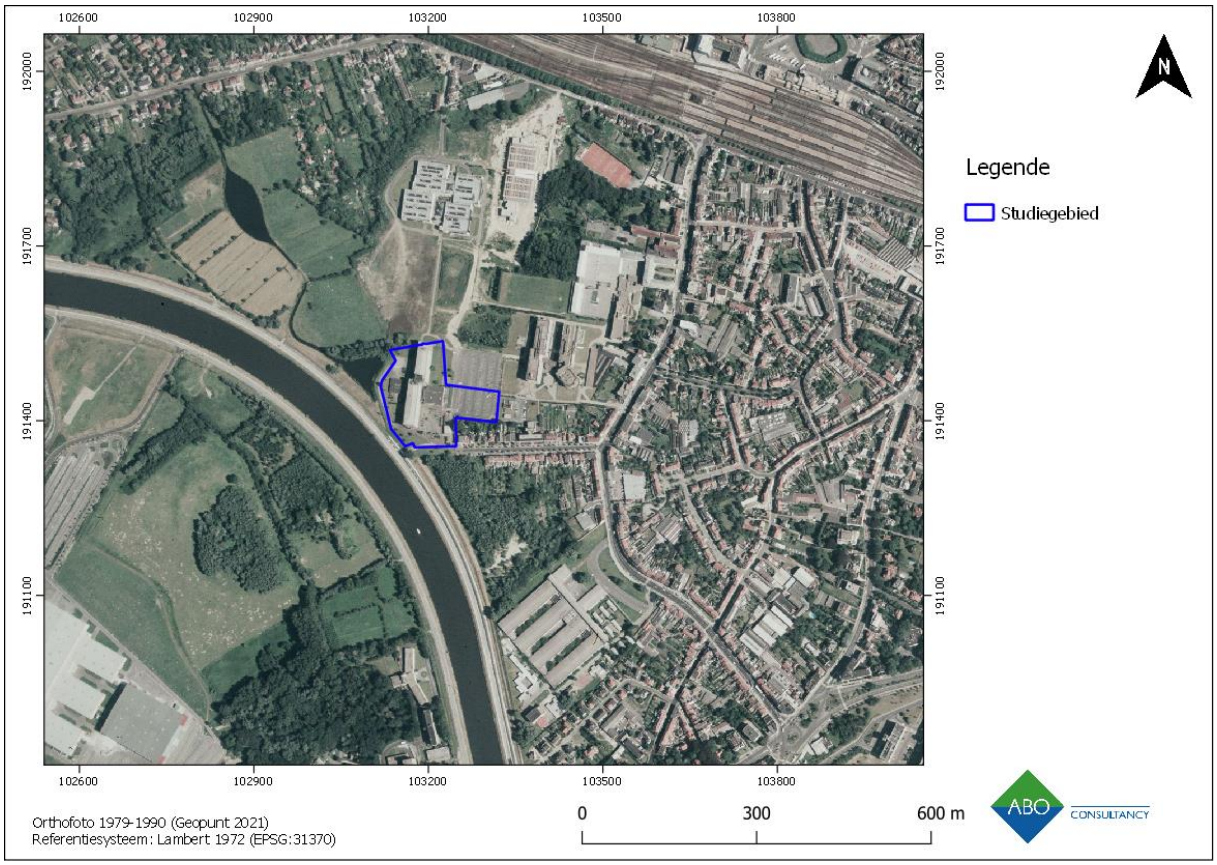
Op de Vandermaelenkaart (figuur 32) zien we dat de westelijke helft van het studiegebied zich nog steeds binnen het natte gebied van de Schoonmeerssen bevindt. De weg die werd vastgesteld op de Atlas der Buurtwegen (figuur 30) is nog steeds te zien op deze kaart. In de zuidwestelijke hok van de kaart is het militair oefenveld van Sint-Denijs-Westrem te zien. In de noordoostelijke hoek van de kaart is een glimp te zien van het Citadel van Gent dat vanaf 1814 het Montereyfort vervangt. Nog later wordt ook dit fort afgebroken en komt hier het huidig Citadelpark.

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

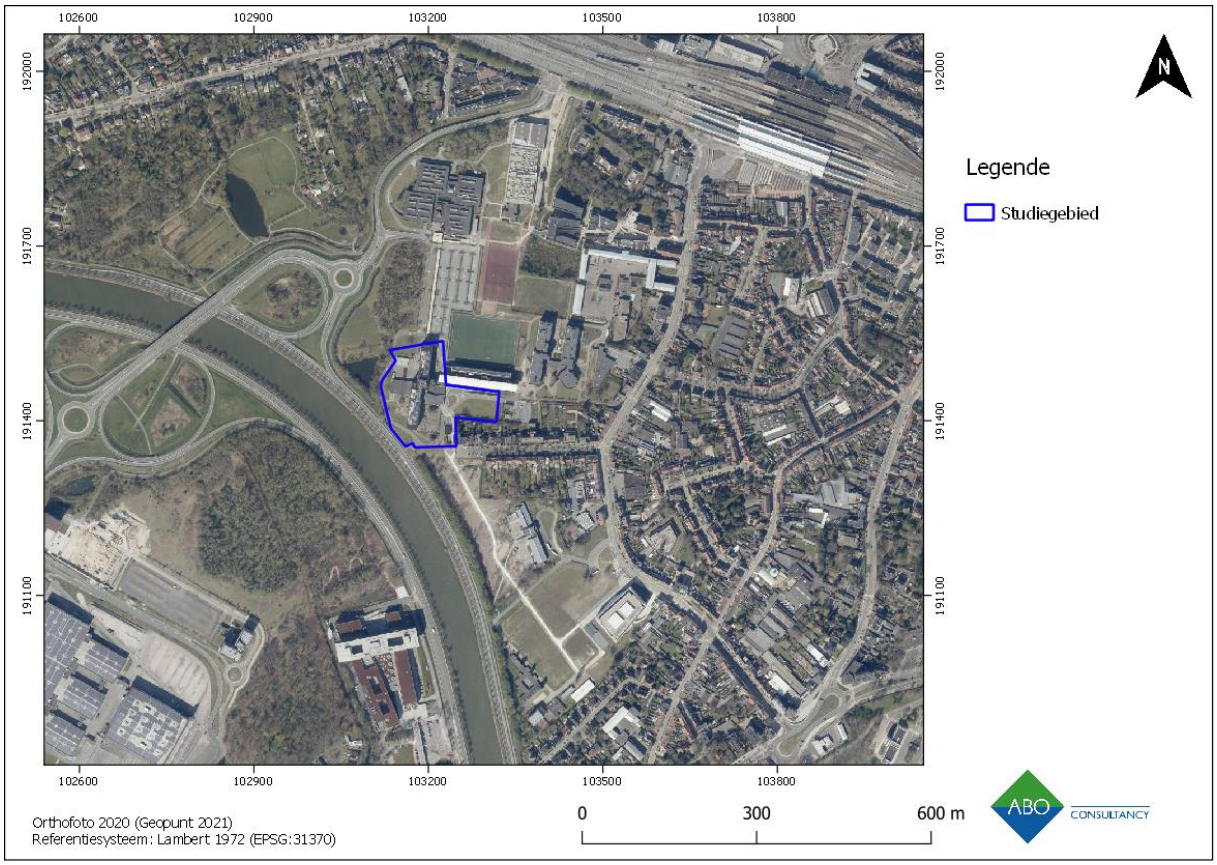
Figuur 33: Het studiegebied aangeduid op een orthofoto uit 1971 (Geopunt 2021)

Op deze orthofoto uit 1971 (figuur 33) is te zien dat een gedeelte van het studiegebied opgehoogd werd. De Ringvaart (net ten westen van het studiegebied) werd in 1969 voltooid. De grond die daardoor vrijkwam werd gebruikt om een ophoging te maken voor de autoweg R4 die zich op de locatie aan weerskanten van de Ringvaart bevindt. Latere baggerspecie werd dan vermoedelijk gebruikt om nabijgelegen gronden, zoals binnen het studiegebied op te hogen. Gezien de drassige ligging is dit ook aan te raden voor de grond bebouwd wordt.

Figuur 34: Het studiegebied aangeduid op een orthofoto uit 1979-1990 (Geopunt 2021)

Op deze orthofoto (figuur 34), genomen in 1990, is te zien dat de situatie ten opzichte van de vorige orthofoto sterk veranderd is. Binnen het studiegebied is nu gebouw B van de campus Schoonmeersen te zien. Dit is ook de huidige bebouwing binnen het studiegebied. Gebouw D (dat zich thans ten oosten van gebouw B bevindt) is nog niet opgericht.

Figuur 35: Het studiegebied aangeduid op de meest recente orthofoto (Geopunt 2021)

Op deze, meest recente, orthofoto (figuur 35) zien we dat de campus Schoonmeersen verder is uitgebreid met meerdere gebouwen. De bebouwing binnen het studiegebied is echter hetzelfde gebleven.

5 BESLUIT

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van landschappelijke en archeologisch/historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen ter hoogte van het studiegebied.

Het studiegebied bevindt zich landschappelijk lager gelegen in het landschap, net ten oosten van de alluviale vlakte van de Leebeek (ook gekend als Rietgracht). Bodemkundig komen binnen het studiegebied bodemtypes **Sep**, **Sdp** en **Lfp** voor. Het gaat hier om natte tot zeer natte zand(leem)bodems, typerend voor de ligging van het studiegebied net ten oosten van de alluviale vlakte van de Rietgracht. Na het graven van de Ringvaart in de tweede helft van de 20ste eeuw werd het studiegebied tijdens de jaren ’70 van diezelfde eeuw ook opgehoogd met baggerspecie. Volgens de grondmechanische kaart betreft het een ophoging van 0 tot 2m.

Het studiegebied bevindt zich momenteel binnen Sint-Pieters-Aaigem, een verstedelijkte buitenwijk van de stad Gent. In vroegere tijden betrof het echter een dorp ruim buiten de stadsmuren van Gent. Gezien de ligging ten oosten van de Rietgracht behoorde het studiegebied wel nog tot de jurisdictie van Gent. De Rietgracht duidde immers de grens van die jurisdictie aan.

De meldingen in de CAI dateren voornamelijk uit de nieuwe en nieuwste tijd. Voor de nieuwe tijd gaat het om sites met walgracht, opgericht als buitenhoven door de adel en gegoede burgerij van Gent. Deze bevinden zich telkens op drogere, iets hoger gelegen gronden. Voor de nieuwste tijd gaat het om meldingen van bunkers uit WOII. In die periode werd het nabijgelegen vliegveld van Sint-Denijs-Westrem gebruikt door Duitse troepen, wat aanleiding gaf tot de bouw van bunkers. Het tegenwoordig verdwenen vliegveld was toen ook groter en strekte zich meer naar het oosten uit.

Op historische kaarten vanaf de 18de eeuw en recente luchtfoto's is te zien dat het studiegebied onbebouwd is gebleven tot het einde van de 20ste eeuw. Toen kwam de huidige campusbebouwing binnen het studiegebied. Gezien de drassige bodem nabij de alluviale vlakte van de Rietgracht was het terrein in vroegere tijden allicht niet erg aantrekkelijk voor bewoning. Voor de huidige bebouwing geplaatst werd is dan ook te zien dat het terrein werd opgehoogd (cf. hoger in deze sectie).

Op basis van de landschappelijk minder gunstige ligging van het studiegebied, de natte bodem, de meldingen in de CAI en de afwezigheid van bebouwing tot en met de late 20ste eeuw wordt het archeologisch potentieel ingeschat als laag. Daarbij kan dan ook nog is de zeer waarschijnlijke ophoging binnen het studiegebied met ca. 2m worden gerekend. Ook is de kans groot dat de grond reeds geroerd werd bij de bouw van het huidige gebouw B.

5.2 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

In de toekomst zal de riolering binnen het studiegebied opnieuw worden aangelegd zal er een gescheiden DWA- en RWA-systeem komen. De huidige riolering (enkelvoudig systeem) bevindt zich ten zuiden, westen en oosten van gebouw B op een diepte van c. 1,5m-mv. Deze riolering zal in de toekomst vervangen worden door een gescheiden rioleringssysteem. In de westelijke en noordwestelijke hoek komt een infiltratiebekken met een respectievelijke oppervlakte van ca. 133m² en 193m². De diepte van deze bekkens bedraagt ca. 2m. De nieuwe DWA-leiding wordt aangelegd op een diepte van ca. 2m, de RWA-leiding komt op een diepte van ca. 1,5m. De bestaande verharding zal voor de geplande werken worden opgebroken en nadien vervangen door een verharding in betonstraatstenen op dezelfde diepte (ca. 50cm-mv).

De geplande rioleringswerken vinden plaats in een zone waar zich reeds een rioleringsstelsel bevindt. Binnen deze zone is dan ook al een verstoring aanwezig in de vorm van de huidige riolering. Hoewel de DWA-leiding iets dieper gaat dan de bestaande riolering is deze extra verstoring te verwaarlozen in het licht van de eerdere verstoring die hier reeds aanwezig is. Voor de beide bufferbekkens is dit een ander verhaal. Deze zijn hebben een oppervlakte van 133m² en 193m² van gaan tot 2m diep in een tot nog toe onbebouwde zone. Gelet op de zeer waarschijnlijke ophoging van het terrein met ca. 2m en rekening houdend met de verstoring door de huidige riolering is het potentieel tot kennisvermeerdering echter laag. Het studiegebied bevindt zich bovendien in een onaantrekkelijke, drassige en lagergelegen zone en kent bijgevolg slechts weinig archeologisch potentieel.

5.3 SAMENVATTING

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de aanpassing en gedeeltelijke vernieuwing van de riolering binnen het studiegebied.

Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre deze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

1) Uit het historische, landschappelijke en archeologische onderzoek (hst. 3 en 4) blijkt dat het studiegebied zich in een drassige, lagergelegen zone binnen de alluviale vlakte van de Rietgracht bevindt. De bodemtypes binnen het studiegebied zijn natte tot zeer natte zand(leem)bodems die enkel geschikt zijn als (hooi)weide. De meldingen in de CAI zijn schaars en dateren uit de nieuwe en nieuwste tijd. Het gaat dan respectievelijk om sites met walgracht op drogere gronden en bunkers uit WOII waarvan de ligging historisch gedocumenteerd is. Beide zijn dan ook niet te verwachten binnen het studiegebied. Historische kaarten vanaf de 18de eeuw tonen aan dat het studiegebied steeds onbebouwd is gebleven en voornamelijk een gebruik als hooiland kende. In de 20ste eeuw werd het studiegebied 0 tot 2m opgehoogd met baggerspecie. Nadien werd er een campusgebouw op gezet. Dit is de eerste en enige bebouwing binnen het studiegebied.

2) De toekomstige werken behelzen de vervanging van de huidige riolering door een nieuw, gescheiden stelsel. De werken vinden plaats in reeds geroerde grond door de aanleg van het huidige rioleringsstelsel. De twee bufferbekkens met een diepte van 2m worden wel aangelegd in ongeroerde grond. Gezien de ligging van het studiegebied in een lagergelegen, nat en onaantrekkelijk gebied dat bovendien onbebouwd is gebleven en met 0 tot 2m werd opgehoogd in de jaren ’70 van de vorige eeuw is er een laag potentieel tot kennisvermeerdering.

3) Het studiegebied kent gezien de drassige, onaantrekkelijke ligging een laag archeologisch potentieel. Het terrein bleef onbebouwd tot het einde van de 20ste eeuw en werd ook eerst opgehoogd. De kans op verstoring door de oprichting van de huidige bebouwing in de jaren ’90 van de vorige eeuw is ook groot. Het archeologisch potentieel wordt dan ook ingeschat als laag. Verder onderzoek is dan ook niet aangewezen gezien het lage potentieel op kenniswinst.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt **geen verder onderzoek** geadviseerd.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		8 februari 2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		8 februari 2021
Jan Coenaerts	Archeoloog / Kwaliteitsverantwoordelijke		8 februari 2021

7 BIBLIOGRAFIE

Acke B., Bracke M., 2018. Gent-Vossenbos. Acke & Bracke: Moerbeke-Waas.

Bogemans F., Baeteman C., 2006: Toelichtingen bij de Quartairgeologische kaart van België – Vlaams gewest. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

CadGIS 2021: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2021.

Claessens L., Ferket R., 2018. Archeologienota Gent-Schoonmeersstraat. Temse: All Archeo bvba.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2021: Topografische kaarten [online], https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Geopunt Vlaanderen 2020: Basiskaarten (Luchtfoto 2020, Stratenplan) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Geopunt Vlaanderen 2020: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Geopunt Vlaanderen 2021: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], http://www.geopunt.be/kaart (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Inventaris bouwkundige Erfgoed: IBE 2021.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online],. www.ngi.be (geraadpleegd op 20 januari 2021).

Van Ranst E. & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

Verhaeghe C., 2018. AN Gent-Voskenslaan. Bassevelde: BAAC bvba.